

Pla per la Justícia de Gènere 2016-2020

Seguiment del programa d'actuació 2016-2017

Ajuntament de Barcelona

Març de 2018
Regidoria de Feminismes I LGTBI
Departament de Transversalitat de Gènere
Gerència de Recursos

Edita

Regidoria de Feminismes i LGTBI
Departament de Transversalitat de Gènere
Gerència de Recursos

Correcció

Serveis Lingüístics de l'Ajuntament de Barcelona

Aquest document està sota la llicència [Creative Commons](#)

Barcelona, març de 2018

Contingut

Presentació.....	1
1. Estructura i classificació de les actuacions del Pla per la Justícia de Gènere.....	3
1.1. Eixos estratègics i àmbits del Pla	3
1.2. Tipologia d'actuacions	6
2. Seguiment del programa d'actuació 2016-2017	8
2.1. Estat d'execució de les actuacions clau	8
a. Estat d'execució general	8
b. Estat d'execució per eixos estratègics.....	9
c. Estat d'execució per àmbits.....	10
d. Estat d'execució per tipologia.....	12
2.2. Estat de desplegament general segons àmbits	12
3. Anàlisi d'impacte de gènere del pressupost 2018.....	37
4. Reptes i orientacions de futur.....	42
5. Annexos	45

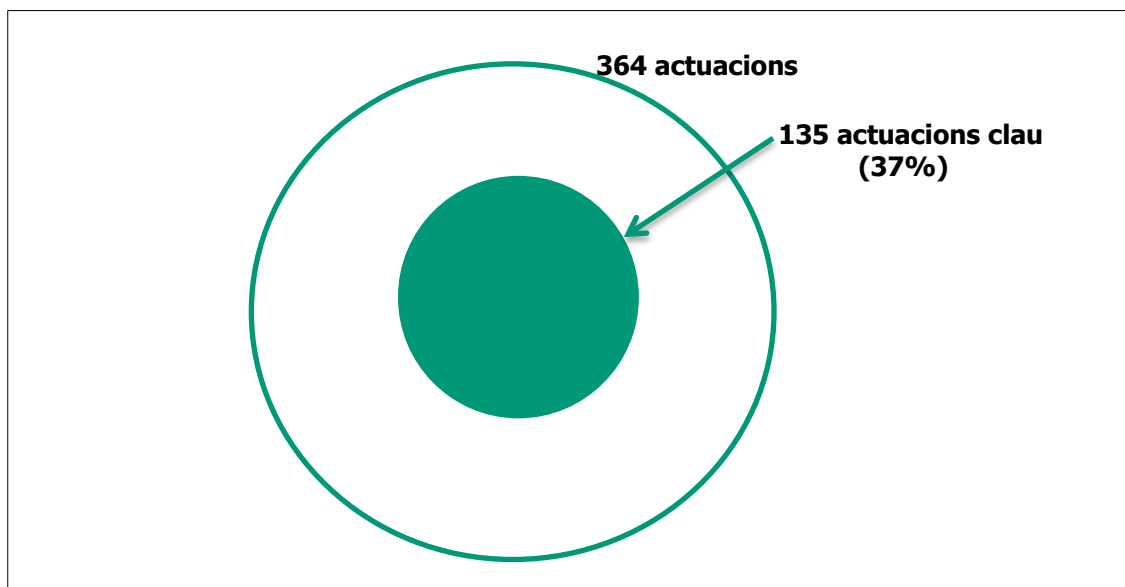
Presentació

Transcorregut un any i mig des de l'aprovació del Pla per la Justícia de Gènere 2016-2020 (d'ara endavant, PJG o Pla) i seguint la seva governança amb un compromís de transparència i rendició de comptes, es presenta el primer informe de seguiment amb informació sobre els avenços realitzats en la seva implementació.

El desplegament del PJG **s'organitza en dos programes d'actuació**: el primer, que inclou els anys 2016 i 2017, i el que s'està acabant de dissenyar, corresponent al període 2018-2020.

Quant a la metodologia per al seguiment de la seva implementació, per a cada àmbit del Pla es van identificar les denominades "**actuacions clau**", enteses com aquelles emblemàtiques o més significatives en relació als **objectius fixats**, i s'establiren indicadors qualitius o quantitius per cada una d'elles. Aquesta informació ha estat lliurada per cada òrgan responsable de la seva execució. La finalitat d'aquest sistema és tenir una visió global del conjunt del PJG podent, a la vegada, destacar sintèticament les fites més importants. Un total de **135 actuacions tenen la consideració de "claus"**, el que representa un **37% del total de les 364 actuacions**. El present informe es centra en el seguiment d'aquest grup d'actuacions més significatives.

Pla per la Justícia de Gènere 2016-2017

En el **primer apartat de l'informe** es descriu **l'estructura i classificació de totes les actuacions del Pla per la Justícia de Gènere**. D'una banda, emmarcant-les en els seus eixos estratègics i els àmbits. D'altra, presentant la classificació de les actuacions atenent a la seva tipologia.

En el **segon apartat** s'analitza el **seguiment del programa d'actuació 2016-2017**. El primer subapartat es centra en l'anàlisi qualitativa i quantitativa de l'estat d'execució de les actuacions clau fins a finals de 2017, mentre que el segon subapartat analitza l'estat de desplegament de cadascun dels 24 àmbits del Pla per al mateix període.

En el **tercer apartat de l'informe** s'incorpora una part de l'anàlisi realitzat en l'Informe d'Impacte de Gènere del Pressupost 2018, que aporta informació d'interès sobre el grau de transversalització del gènere en els diferents programes de despesa municipal i, per tant, en les polítiques que es despleguen des de l'Ajuntament donant resposta als diferents eixos i àmbits del PJG.

A continuació, s'aborden **els reptes per finalitzar la implementació del programa d'actuació 2016-2017, així com les orientacions que guien el disseny del programa d'actuació 2018-2020**.

Finalment, l'informe inclou un annex en què es detalla el conjunt de les actuacions del programa d'actuació 2016-2017, incloent la seva classificació per tipologia.

01

1. Estructura i classificació de les actuacions del Pla per la Justícia de Gènere

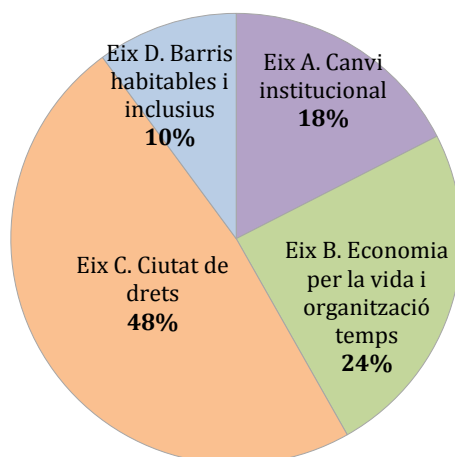
1.1. Eixos estratègics i àmbits del Pla

El PJG s'estructura en **4 eixos estratègics i 24 àmbits d'actuació**, distribuïts de la forma que segueix:

Eix A. Canvi institucional
A.1. Sistemes d'informació i avaluació
A.2. Incorporació d'objectius de gènere a la normativa, plans i programes
A.3. Estructures institucionals d'impuls de la igualtat de gènere
A.4. Formació en gènere
A.5. Pressupostos amb perspectiva de gènere
A.6. Clàusules de gènere en la contractació, les subvencions i les concessions
A.7. Instruments de política laboral
A.8. Igualtat en premis i distincions
A.9. Comunicació inclusiva
A.10. Participació de dones, moviments feministes i entitats organitzades per a la igualtat de gènere
Eix B. Economia per a la vida i organització del temps
B.1. Ocupacions
B.2. Treball domèstic, de cures i afectes
B.3. Lluita contra la feminització de la pobresa i la precarietat
Eix C. Ciutat de drets
C.1. Participació política, social i tecnològica
C.2. Salut, drets sexuals i reproductius
C.3. Coeducació
C.4. Cultura i memòria col·lectiva
C.5. Ciutadania, migracions i interculturalitat
C.6. Habitatge
C.7. Vides lliures de violències
C.8. Justícia global i cooperació internacional
Eix D. Barris habitables i inclusius
D.1. Ecologia i espai urbà
D.2. Mobilitat
D.3. Prevenció i seguretat

Per donar compliment als objectius del Pla, per al període 2016-2017, es van definir **un total de 364 actuacions**, distribuïdes per eixos estratègics de la següent forma:

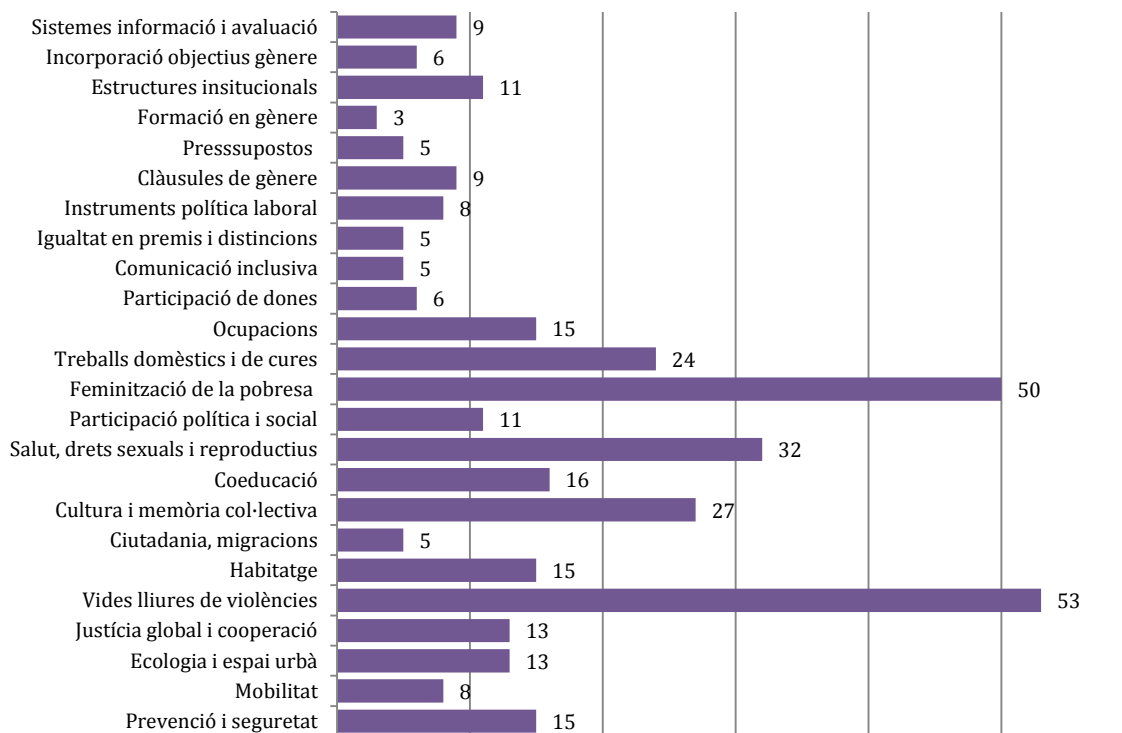
Figura 1. Distribució de les actuacions per eixos estratègics del PJG

Pel que fa al nombre d'actuacions, cal destacar l'*Eix C. Ciutat de drets*, que n'inclou un total de 172, el que representa un 48% del total del PJG.

Al seu torn, aquests 4 eixos es subdivideixen en 24 àmbits, i les actuacions del PJG presenten la següent distribució en funció d'aquests:

Figura 2. Distribució de les actuacions per àmbits del PJG

Com es pot observar, existeix una elevada variabilitat quant al nombre d'actuacions que es contemplen per a cada un dels àmbits del PJG. Així, els àmbits que compten amb un major nombre d'actuacions associades són *Vides lliures de violències*, amb 53 actuacions, i *Lluita contra la Feminització de la pobresa i la precarietat*, que en té 50. Aquests dos àmbits del PJG incorporen i despleguen una estratègia municipal i una mesura de govern respectivament. És a dir, el Pla fa de "paraigua" de dos fulls de ruta de caràcter estratègic, aprovats pel govern municipal, que determinen les actuacions a dur a terme a l'entorn d'àmbits extremadament sensibles des d'una perspectiva de gènere i que són prioritaris en les polítiques públiques de la ciutat: **la lluita contra les violències masclistes** i contra la **feminització de la pobresa**. Per això, ambdós àmbits compten amb un sistema de seguiment propi tal i com s'explica posteriorment.

De forma anàloga, l'existència de la *Mesura de govern per una Democratització de la Cura* i la *Mesura de govern Urbanisme amb perspectiva de gènere*, fan que els respectius àmbits d'actuació comptin també amb un seguiment específic del seu estat d'execució.

D'entre la resta d'àmbits, els que presenten un major nombre d'actuacions són *Salut, drets sexuals i reproductius* (32) i *Cultura i memòria col·lectiva* (27).

1.2. Tipologia d'actuacions

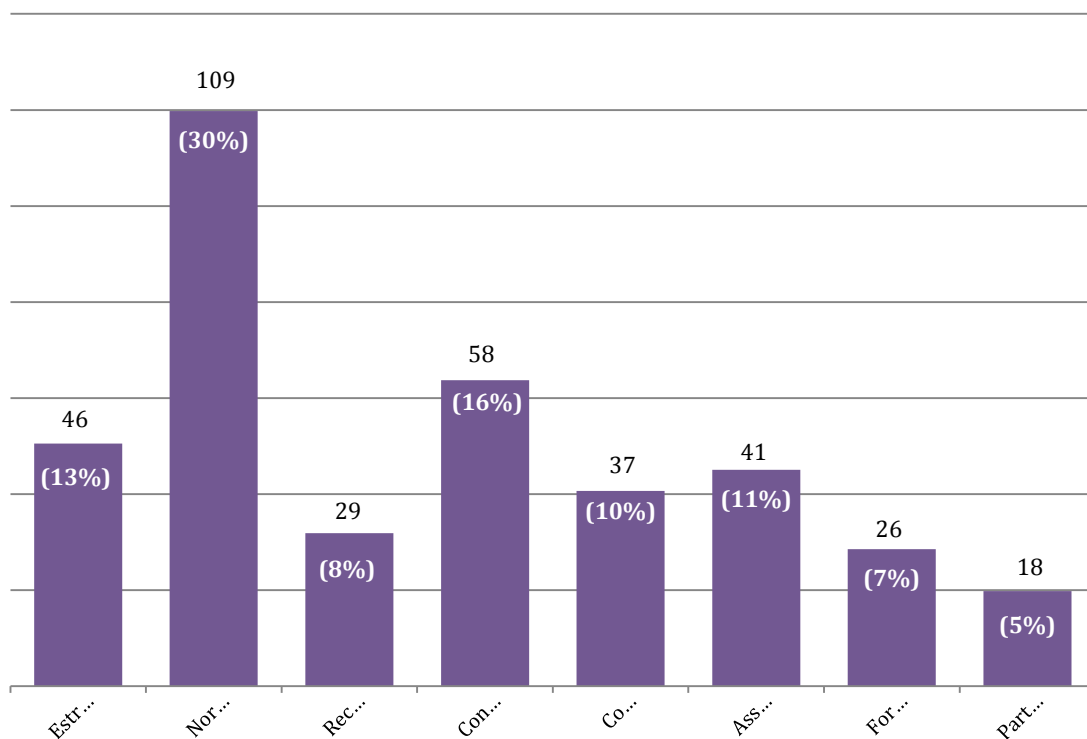
Finalment, el **desplegament del PJG es pot classificar en funció de la naturalesa de les seves actuacions**. En aquest sentit, s'ha fixat una tipologia que permet veure quins són els instruments de polítiques públiques més utilitzats per a la promoció de la justícia de gènere des del govern municipal. Així, s'han definit vuit tipus i la següent taula descriu el contingut de les actuacions incloses en cadascuna d'elles:

Codi	Nom	Descripció
1	Estructures	Creació, impuls i manteniment d'estructures organitzatives per a la integració de la perspectiva de gènere en el funcionament i els processos de l'Ajuntament i en les seves polítiques. Inclou departaments, unitats, grups de treball, taules, comissions, etc. <i>Exemple d'actuació: "Creació i consolidació del Grup de treball de Pressupostos amb Perspectiva de Gènere".</i>
2	Normatives i programes	Elaboració i implementació de normatives i instruments programàtics que s'orienten a la consecució dels objectius d'igualtat de gènere o d'inclusió de la perspectiva de gènere. Inclou mesures de govern, plans, convenis, clàusules, protocols, reglaments, entre d'altres. <i>Exemple d'actuació: "Implementació del projecte de coeducació a les Escoles Bressol Municipals".</i>
3	Recursos	Atorgament de recursos econòmics (ex: subvencions, premis i distincions amb dotació econòmica) i béns (ex: adjudicació d'habitatge). <i>Exemple d'actuació: "Ampliació de la dotació d'habitatge públic i agilització del lliurament d'habitatge de llarga estada per a dones en situació de violència masclista".</i>
4	Coneixement i anàlisi	Elaboració i compilació d'informació que millori el coneixement entorn la igualtat de gènere i la situació de les dones, i la seva anàlisi. Inclou recerques, diagnòstics, avaluacions, mapeigs, desagregació de dades per sexe, indicadors, enquestes, etc. <i>Exemple d'actuació: "Anàlisi i estudi de la programació cultural de l'Ajuntament de Barcelona des d'una perspectiva de gènere".</i>
5	Comunicació	Difusió d'informació per a la visibilització i sensibilització (interna i externa) en matèria de gènere, incloent campanyes, exposicions, premis i distincions sense dotació econòmica, actes, jornades, etc. <i>Exemple d'actuació: "Accions de sensibilització i prevenció de l'assetjament en l'espai públic".</i>
6	Assessorament	Prestació d'assessorament, acompanyament i suport tècnic per a la incorporació de la perspectiva de gènere en el conjunt d'instruments normatius i programàtics de l'Ajuntament. <i>Exemple d'actuació: "Suport tècnic al desenvolupament d'estudis, enquestes, recerques i informes per tal que incorporin la perspectiva de gènere".</i>
7	Formació	Disseny i impartició de cursos, tallers i capacitacions per tal de millorar el coneixement de l'organització, i del conjunt de la societat, en matèria d'igualtat de gènere i la situació de les dones. <i>Exemple d'actuació: "Disseny i impartició de cursos presencials i online en matèria de gènere per al conjunt del personal municipal i per al personal d'empreses que treballen en exclusivitat per a l'Ajuntament de Barcelona".</i>
8	Participació	Impuls de processos de participació ciutadana amb èmfasi en l'empoderament del moviment feminista i de dones, a través de la seva visibilització com a interlocutor legítim i la incorporació del coneixement, demandes i necessitats de les dones de la ciutat. <i>Exemple d'actuació: "Realització de processos participatius en processos de creació i remodelació urbana amb perspectiva de gènere".</i>

Atenent a aquesta classificació, el conjunt d'actuacions del PJG presenta una distribució en què destaquen quantitativament les categories Normatives i programes (109 actuacions), i Coneixement i anàlisi (58 actuacions). Amb tot, és important explicar que la tipologia Recursos incorpora actuacions que, si bé numèricament poden semblar poc significatives, en termes pressupostaris tenen molt pes. En són un exemple les subvencions de l'àmbit "Treball domèstic, de cures i afectes" que han suposat una despesa de 115.600€ el 2017, o les corresponents a l'àmbit "Vides lliures de violències" que han suposat pràcticament 130.000€. Aquesta tipologia, Recursos, també inclou els premis i distincions que gaudeixen de dotació econòmica, mentre que els que constitueixen merament un reconeixement s'ubiquen a la tipologia de Comunicació.

En el següent gràfic es mostren les xifres absolutes d'actuacions i, entre parèntesis, les xifres relatives:

Figura 3. Distribució d'actuacions per tipologia

02

2. Seguiment del programa d'actuació 2016-2017

2.1. Estat d'execució de les actuacions clau

A continuació s'exposa l'estat d'execució de les 135 actuacions clau, distingint quatre tipus d'anàlisi: a) estat d'execució general; b) estat d'execució per eixos estratègics; c) estat d'execució per àmbits; i d) estat d'execució per tipologia.

a. Estat d'execució general

El desplegament del PJG presenta un estat en què destaca el fet que un 75% de les 135 actuacions clau es troben en execució (figura 4).

És important destacar que **hi ha actuacions que, per definició, un cop encetades es mantenen permanentment "en execució" ja que tenen un caràcter continuat i, per tant, mai arribaran a la consideració de "finalitzades"**. Aquest és, per exemple, el cas dels informes d'impacte de gènere que s'han d'elaborar cada vegada que es presenta una proposta de normativa clau a l'Ajuntament de Barcelona.

Atès que un 19% de les actuacions clau es troben finalitzades i un 75% en execució, agregadament cal destacar que **un 94% de les actuacions clau del PJG es troben finalitzades o en execució** (figura 5).

Figura 4. Actuacions clau segons l'estat d'execució

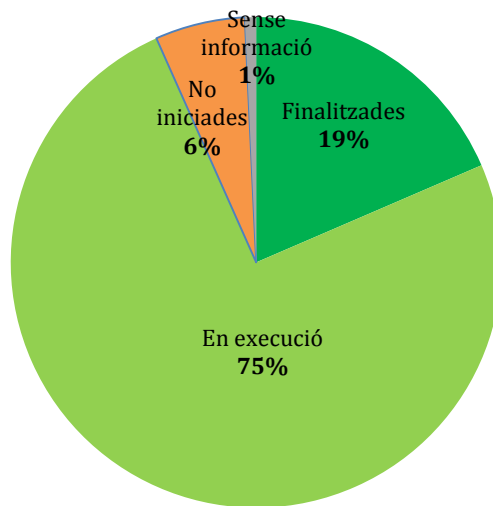
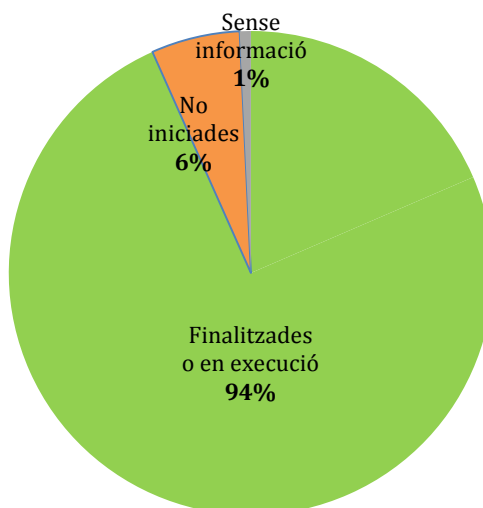

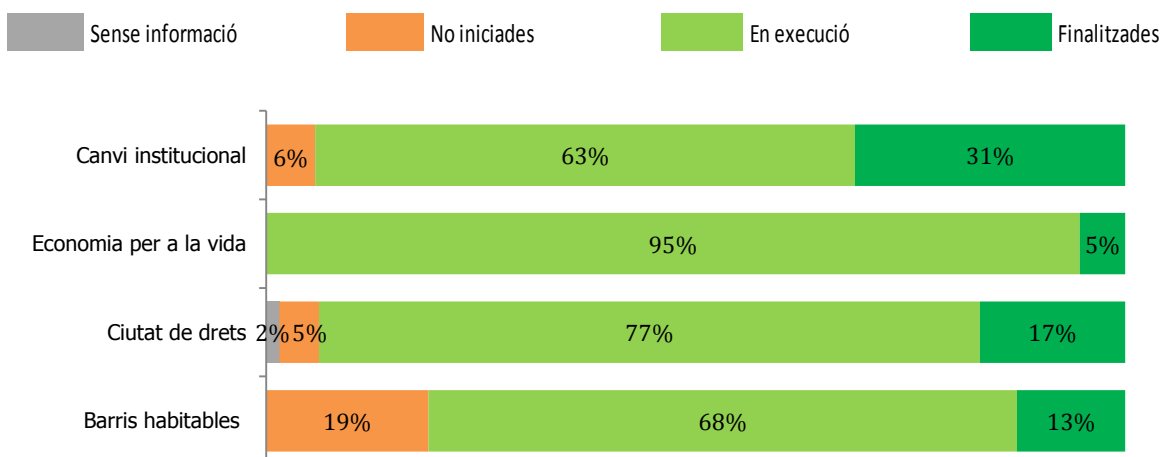
Figura 5. Actuacions clau segons l'estat d'execució agregat

b. Estat d'execució per eixos estratègics

Si es desagreguen les dades pels diferents eixos estratègics del Pla, l'estat d'assoliment presenta la següent distribució:

Figura 6. Estat d'execució de les actuacions clau segons eixos estratègics

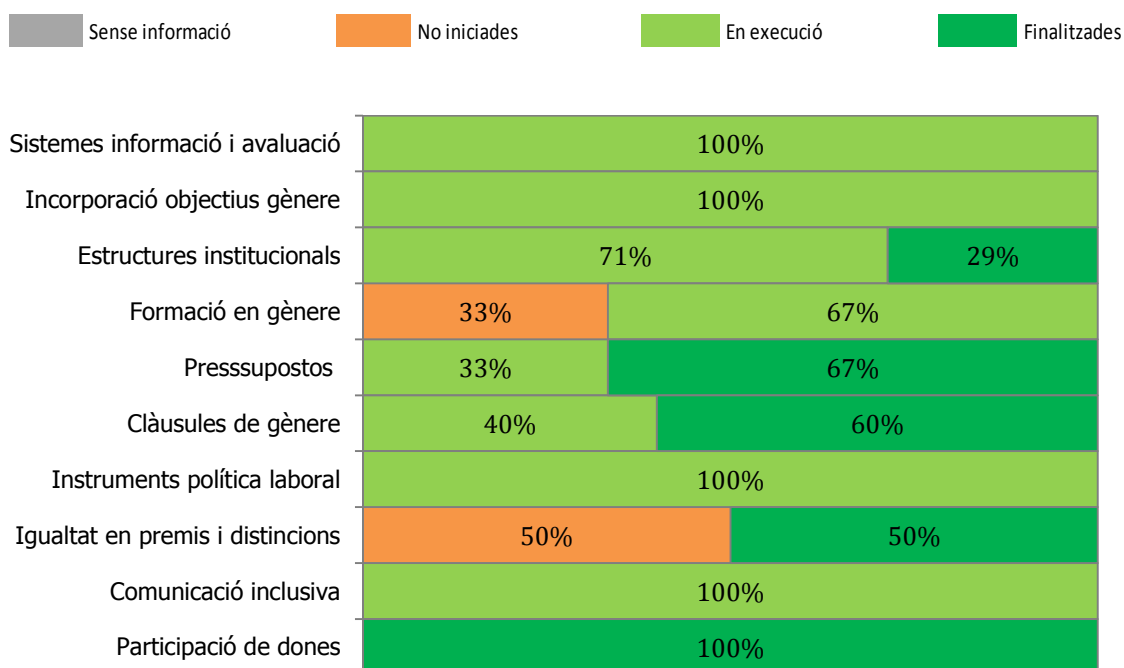
Com s'observa, tots els eixos presenten un percentatge com a mínim del 81% pel que fa a actuacions clau que es troben finalitzades o en execució. En particular, **cal destacar l'assoliment de l'eix B. Economia per a la vida, que presenta un 100% d'accions clau finalitzades o en execució.**

c. Estat d'execució per àmbits

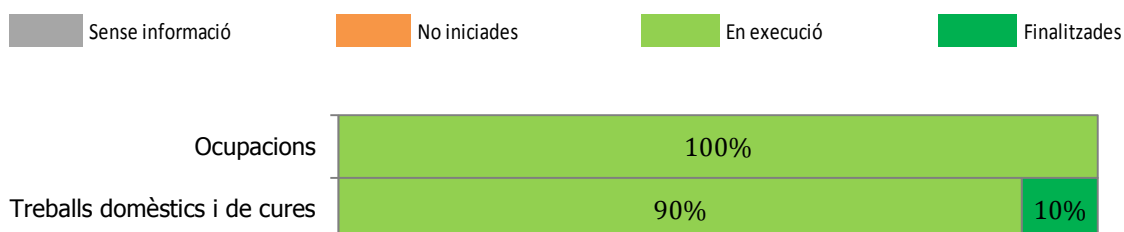
Els anteriors eixos estratègics es subdivideixen, al seu torn, en 24 àmbits. L'estat d'execució de les actuacions clau segons aquests àmbits queda recollit a la figura següent:

Figura 7. Estat d'execució de les actuacions clau per eixos i àmbits

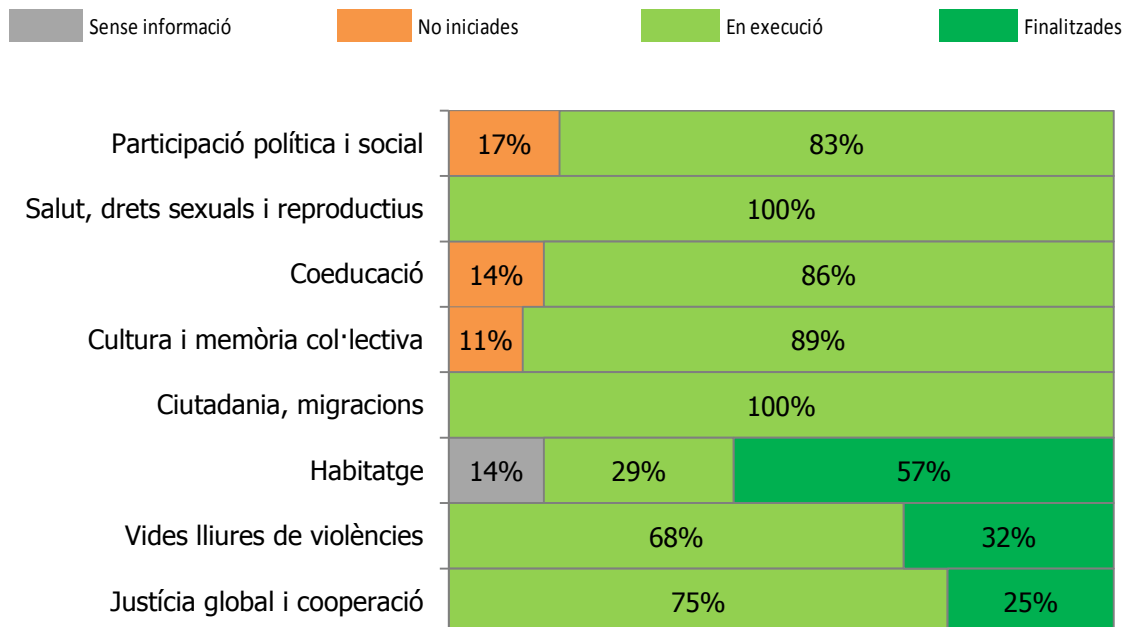
Eix A. Canvi institucional

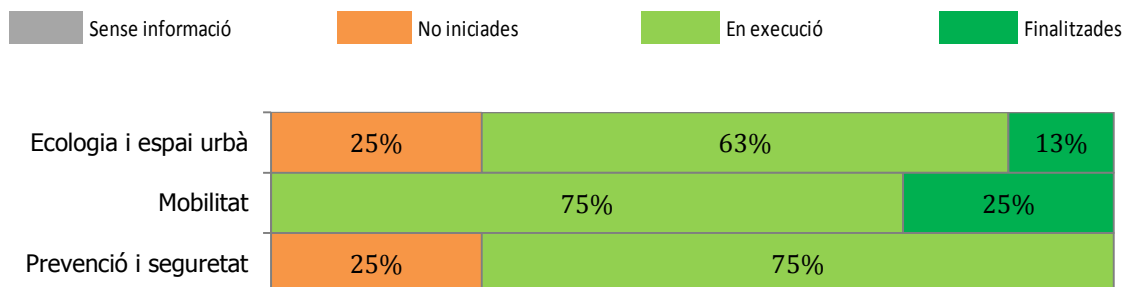
Eix B. Economia per a la vida

Eix C. Ciutat de drets

Eix D. Barris habitables i inclusius

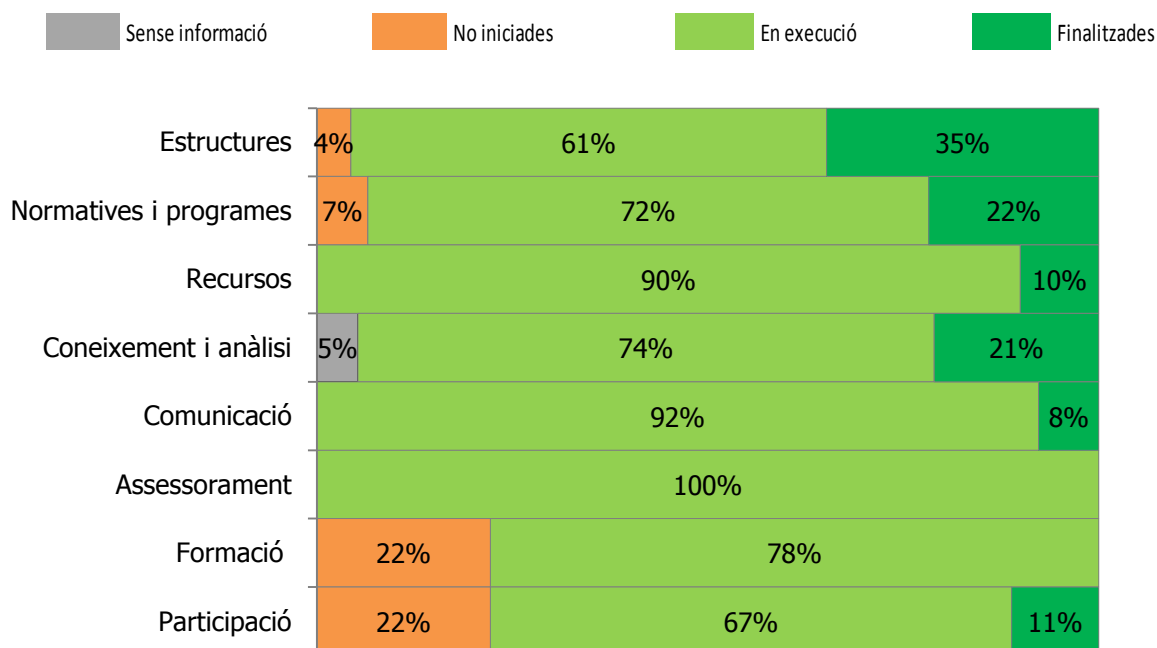
Més de la meitat dels àmbits del PJG (14 de 24) presenten un 100% d'actuacions finalitzades o en executió:

- A.1. Sistemes d'informació i avaluació
- A.2. Incorporació d'objectius de gènere a la normativa, plans i programes
- A.3. Estructures institucionals d'impuls de la igualtat de gènere
- A.5. Pressupostos amb perspectiva de gènere
- A.6. Clàusules de gènere en la contractació, les subvencions i les concessions
- A.7. Instruments de política laboral
- A.9. Comunicació inclusiva
- A.10. Participació de dones, moviments feministes i entitats per a la igualtat de gènere
- B.1. Ocupacions
- B.2. Treball domèstic, de cures i afectes
- C.2. Salut, drets sexuals i reproductius
- C.5. Ciutadania, migracions i interculturalitat
- C.7. Vides lliures de violència
- C.8. Justícia global i cooperació
- D.2. Mobilitat

d. Estat d'execució per tipologia

Finalment s'analitza el **desplegament del PJG en funció de la tipologia dels continguts i característiques de les seves actuacions clau.**

Figura 8. Estat d'execució de les actuacions clau per tipologia

Quant a la tipologies que presenten un major grau d'actuacions finalitzades, destaquen les d'*Estructures* (35% d'actuacions finalitzades), *Normatives i Programes* (22%) i *Coneixement i anàlisi* (21%). Si s'agreguen els estats de *Finalitzades* i *En execució*, cal destacar les intervencions de *Recursos*, *Comunicació* i *Assessorament*, que compten amb un 100% d'actuacions finalitzades o en execució.

D'altra banda, la tipologia que presenta informació no disponible és *Coneixement i anàlisi* (5% de les actuacions clau sense informació, que correspon a una de les dinou actuacions).

2.2. Estat de desplegament general segons àmbits

A continuació es realitza una valoració de caràcter més qualitatiu de l'estat de desplegament de cadascun dels 24 àmbits del Pla. A més d'un paràgraf descriptiu, i a efectes d'una anàlisi més sintètica i visual, l'estat general d'execució de cada àmbit ha estat valorat amb un sistema d'estrelles, seguint la següent codificació:

Aquesta valoració amb estrelles es troba a l'inici de cada secció, al costat del títol de l'àmbit.

D'altra banda, al final del paràgraf explicatiu de cada àmbit s'inclou una taula amb les seves actuacions clau, incloent la classificació per tipologia i el seu estat d'execució. Respecte a la tipologia, cal recordar que la codificació numèrica que s'ha establert és la que segueix:

Codi	Tipologia
1	Estructures
2	Normatives i programes
3	Recursos
4	Coneixement i anàlisi
5	Comunicació
6	Assessorament
7	Formació
8	Participació

EIX A. Instruments de canvi institucional

1. Sistemes d'informació i avaluació. ★★

Tant pel que fa a l'objectiu de promoure que tots els sistemes d'informació de l'Ajuntament desagreguin les dades per sexe i facin anàlisi de gènere, com en relació a fomentar la incorporació de la perspectiva de gènere en els sistemes d'avaluació municipals, aquest és un àmbit en el que s'avança lentament.

En relació a les actuacions clau, s'ha iniciat el **mapeig dels principals sistemes d'informació per àrees i districtes**, i s'està treballant per prestar **suport tècnic al desenvolupament d'estudis, enquestes, recerques i informes per tal que incorporin la perspectiva de gènere**.

Així, respecte de programes on s'ha començat a desagregar dades per sexe, cal esmentar-ne 3 que són especialment rellevants: el Projecte Salut als Barris, la gestió de subvencions i convenis de l'IMPD, i els pressupostos municipals. A més, s'han mantingut reunions amb diferents departaments i organismes de l'Ajuntament que tenen per encàrrec l'elaboració d'informes, enquestes, etc. És a dir, la generació de coneixement. Aquestes trobades s'han orientat a millorar l'anàlisi des de la perspectiva de gènere de l'explotació d'enquestes municipals i/o la definició d'indicadors a partir dels quals elaborar fulls de ruta com, per exemple, l'estratègia d'inclusió i contra les desigualtats de l'Ajuntament.

En relació a la prestació de **suport tècnic a la incorporació de la perspectiva de gènere a metodologies i sistemes d'avaluació clau**, s'ha donat suport per tal que l'avaluació del Pla de Barris i l'avaluació final del Pla de Família incorporin el gènere de forma sistemàtica. A més s'han iniciat tasques per començar a incloure la perspectiva de gènere en els processos d'avaluació de l'Ajuntament de Barcelona, com per exemple en **el cas del projecte B-Mincome**, prova pilot sobre la renda municipal d'inclusió que ha de permetre conèixer quina efectivitat tenen diversos tipus de prestació econòmica i serveis en la reducció de la pobresa.

Figura 9. Actuacions clau de l'àmbit *Sistemes d'informació i avaluació*

Objectiu	Actuació	Tipologia	Estat execució
Promoure que tots els sistemes d'informació de l'Ajuntament desagreguin les dades per sexe i facin anàlisi de gènere.	Mapeig dels principals sistemes d'informació per àrees i districtes i proposta d'inclusió de la perspectiva de gènere.	4	En execució
	Suport tècnic al desenvolupament d'estudis, enquestes, recerques i informes per tal que incorporin la perspectiva de gènere.	6	En execució
Fomentar la incorporació de la perspectiva de gènere en els sistemes d'avaluació municipal.	Suport tècnic a la incorporació de la perspectiva de gènere a metodologies i sistemes d'avaluació clau.	6	En execució

2. Incorporació d'objectius de gènere a la normativa, plans i programes ★★

Durant el període 2016 – 2017 s'ha fet un salt important quant a l'assoliment dels dos objectius que es fixen en aquest àmbit. Així, **s'ha elaborat una metodologia per a l'avaluació de l'impacte de gènere**, una eina fonamental per **garantir que la normativa incorpori la perspectiva de gènere**. Complementàriament, s'han definit els criteris per determinar quines serien les normes i actes administratius que, de forma obligatòria, haurien d'anar acompanyats d'un informe d'impacte de gènere. I, el més important, **s'ha avaluat l'impacte de gènere i s'han fet sengles informes en relació a quatre noves normes municipals**:

- El Codi ètic i de conducta de l'Ajuntament de Barcelona.
- La Proposta de modificació de l'Ordenança de Circulació de Vianants i Vehicles en relació als Vehicles de Mobilitat Personal (VMP) i cicles de més de dues rodes, transport de mercaderies perilloses i vehicles pesants.
- La Proposta de text articulat de nova ordenança de serveis funeraris de Barcelona.
- El Projecte Normatiu de revisió del Reglament de Participació Ciutadana (Versió consolidada del RPC de 19 d'abril de 2017) que, per la durada i els continguts del procés d'elaboració del Reglament, ha comptat amb dos informes d'impacte de gènere, un preliminar presentat a 8 de març i un final presentat al mes de juliol.

En aquest marc, doncs, es considera que s'ha assolit l'aplicació sistemàtica de la nova metodologia d'anàlisi de l'impacte de gènere a tota la normativa que es tramita a l'Ajuntament.

A més, també s'han fet **propostes específiques per a la incorporació de la perspectiva de gènere** en el projecte de Decret pel reconeixement i la reparació a les persones represaliades pel tardofranquisme a Barcelona; i a la proposta de modificació de l'Ordenança de Convivència.

Pel que fa al segon objectiu, **fomentar que tots els plans i programes estratègics vetllin per la igualtat de gènere**, s'han revisat 10 projectes de Pla de Barris i els següents plans han estat dissenyats des de la perspectiva de gènere: Pla de Salut Mental, Pla per l'Ocupació Juvenil i de Qualitat, Pla pel Dret a l'Habitatge, Pla contra la islamofòbia, Estratègia per l'Ocupació de Barcelona, Pla d'Adolescència i Joventut 2017-2021, així com els diferents Plans de Desenvolupament Econòmic que s'estan dissenyant.

Per últim, s'ha iniciat el procés per a l'aprovació d'una normativa municipal sobre transversalitat de gènere.

Figura 10. Actuacions clau d'àmbit *Objectius d'igualtat gènere en normativa, plans i programes*

Objectiu	Actuació	Tipologia	Estat execució
Garantir que la normativa incorpori la perspectiva de gènere.	Elaboració d'informe d'impacte de gènere de la normativa municipal clau.	4	En execució
Fomentar que tots els plans i programes estratègics vetllin per la igualtat de gènere.	Inclusió de la perspectiva de gènere en els plans i programes estratègics.	2	En execució

3. Estructures institucionals d'impuls a la igualtat de gènere ★★

L'objectiu fixat per aquest àmbit és el de generar i disposar d'espais i persones expertes encarregades d'impulsar la igualtat de gènere en les diferents àrees, regidories i districtes. Durant el període 2016 – 2017, **s'ha consolidat el Departament de Transversalitat de Gènere i s'ha creat el Departament d'Igualtat de la Gerència de Recursos Humans i Organització**. A més, s'ha definit i desplegat, com a projecte pilot, la **figura de referent en transversalitat de gènere a 5 districtes** de la ciutat: Ciutat Vella, Horta-Guinardó, Sants-Montjuïc, Nou Barris i Sant Martí. Actualment s'estan contrastant i ajustant les funcions i perfil professional de la figura de referent de transversalitat de gènere en col·laboració amb els Districtes.

Així mateix, i pel que fa a la **creació d'espais de treball per a l'impuls de la igualtat de gènere**, cal destacar el Grup de treball de Pressupostos amb Perspectiva de Gènere, el de Tributs i Preus Públics, la participació del Departament de Transversalitat de Gènere a la Comissió Municipal de Contractació Socialment Responsable i la creació de la Taula Contra la Feminització de la Pobresa en el marc de l'Estratègia contra la Feminització de la Pobresa i de la Precarietat. L'any 2016 també es va crear un **grup de treball per definir l'Estratègia de prevenció del sexisme** a la ciutat de Barcelona que ha tingut continuïtat en el decurs del 2017. Per últim, s'ha iniciat el procés per crear el **Grup de treball de la dona de la Guàrdia Urbana de Barcelona**.

Figura 11. Actuacions clau de l'àmbit *Estructures institucionals d'impuls a la igualtat de gènere*

Objectiu	Actuació	Tipologia	Estat executió
Generar i disposar d'espais i persones expertes encarregades d'impulsar la igualtat de gènere en les diferents àrees, regidories i districtes.	Creació i consolidació d'un Departament encarregat del Pla d'Igualtat d'Oportunitats entre Homes i Dones.	1	Finalitzada
	Creació i consolidació del Grup de treball de Pressupostos amb Perspectiva de Gènere.	1	En executió
	Participació del Departament de Transversalitat de Gènere a la Comissió Municipal de Contractació Socialment Responsable.	1	En executió
	Implementació del programa pilot de la figura tècnica de Transversalitat de Gènere a 5 districtes.	1	En executió
	Creació i impuls de la Taula Contra la feminització de la pobresa en el marc de l'Estratègia contra la feminització de la pobresa i de la precarietat.	1	En executió
	Creació del grup de treball per definir l'estratègia de prevenció del sexisme a la ciutat de Barcelona.	1	Finalitzada
	Creació del grup de treball de gènere de la GUB (Pla d'igualtat d'Oportunitats intern, acció 12)	1	En executió

4. Formació en igualtat de gènere ★★

El període 2016-2017 ha estat el primer en què la transversalitat de gènere ha tingut protagonisme en el **Pla de Formació de l'Ajuntament**. Així, s'ha realitzat un salt important cap a l'assoliment del primer dels objectius fixats en aquest àmbit, oferint formació sobre matèries de gènere tant al personal municipal com a qui treballa en empreses o entitats que realitzen tasques en exclusivitat per a l'Ajuntament de Barcelona.

Les 6 formacions ofertades, orientades a facilitar la incorporació de la perspectiva de gènere en els diferents àmbits de treball, han tingut una molt bona acollida. Així, aproximadament **64 persones han rebut formació específica de gènere** en el marc dels cursos següents:

- La mirada interseccional com a eina de canvi (2 edicions).
- Clàusules de gènere en contractació i subvencions.
- La Llei d'Igualtat efectiva entre dones i homes (2015) i la Llei per garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals (2014): continguts importants per a l'administració local.
- Sosteniment de la vida: temps, gènere i organització social dels treballs.
- Pressupostos des de la perspectiva de gènere.

Fora de l'oferta formativa municipal, també s'ha impartit un curs sobre Transversalitat de Gènere per a l'àrea d'Ecologia Urbana, i per a Metropolis en què hi van participar 17 i 23 persones, respectivament.

A més, s'ha iniciat una formació descentralitzada als Districtes sobre Transversalitat de Gènere, que ja s'ha dut a terme a Sants Montjuïc. I, per últim, també **s'ha dissenyat un curs online sobre assetjament sexual i per raó de sexe**.

En el marc del segon objectiu d'aquest àmbit, garantir que el conjunt de la formació municipal incorpori la perspectiva de gènere, s'ha analitzat la integració de la perspectiva de gènere en part de l'oferta formativa de la GUB.

Figura 12. Actuacions clau de l'àmbit *Formació en igualtat de gènere*

Objectiu	Actuació	Tipologia	Estat execució
Oferir formació en matèria de gènere i perspectiva de gènere tant per al personal municipal com per a qui treballa en empreses o entitats que realitzen tasques en exclusivitat per a l'Ajuntament de Barcelona.	Disseny i impartició de cursos presencials i online en matèria de gènere per al conjunt del personal municipal i per al personal d'empreses que treballen en exclusivitat per a l'Ajuntament de Barcelona.	7	En execució
Garantir que el conjunt de la formació municipal incorpora la perspectiva de gènere.	Disseny i impartició de cursos amb perspectiva de gènere per al conjunt del personal d'empreses que treballen en exclusivitat per a l'Ajuntament de Barcelona.	7	No iniciada
	Revisió de l'oferta formativa, inclusió i impartició de mòduls amb continguts en matèria de gènere.	7	En execució

5. Pressupostos amb perspectiva de gènere i Ordenances Fiscals ★ ★ ★

L'objectiu que centra les actuacions d'aquest àmbit és el d'implementar progressivament la perspectiva de gènere en el pressupost municipal. Per això, les actuacions desenvolupades en el període 2016-2017 s'han centrat en el **desenvolupament d'una metodologia pròpia per a l'anàlisi de l'impacte de gènere del pressupost** que, una vegada aplicada, ha permès presentar **dos Informes d'impacte de gènere dels pressupostos: un de preliminar per al 2017 i un amb la metodologia ja consolidada per al 2018**. En el primer, de la despesa corrent pressupostada per 2017, s'analitzà la totalitat del Capítol 1, corresponent a la despesa de personal, i pel que fa als Capítols 2 i 4, l'anàlisi es centrà en 20 programes d'un total de 34 seleccionats per ser més significatius per la igualtat de gènere. L'assignació pressupostària d'aquests 20 programes superava els 425 milions d'euros.

Durant el 2017, s'ha revisat la metodologia i els instruments d'anàlisi per tal d'obtenir més i millor informació i poder elaborar un informe d'impacte dels pressupostos 2018 més sòlid i complet. Per això, s'ha aconseguit analitzar, a més del 100% de Capítol 1, 30 programes pressupostaris de ciutat i 6 d'Horta Guinardó. Tot junt sumava 1.040 milions d'euros, el que representa un 47% de les despeses corrents previstes per 2018.

Per la seva banda, en el marc d'aquest àmbit també s'ha desenvolupat una **metodologia d'anàlisi de l'impacte de gènere de tributs i preus públics municipals**. La seva aplicació, amb caràcter pilot, permeté que la presentació de les **ordenances fiscals del 2016 portés annexat un estudi preliminar d'impacte de gènere**. En el transcurs de 2017 aquesta metodologia s'ha perfeccionat i ha permès l'elaboració de tres informes:

- Informe provisional d'impacte de gènere de les Ordenances Fiscals Generals 2017.
- Informe d'impacte de gènere de la regulació general de preus públics i de preus públics de sectors.

- Informe d'impacte de gènere de preus públics d'equipaments de districtes i instal·lacions esportives municipals.

Figura 13. Actuacions clau de l'àmbit *Pressupostos amb perspectiva de gènere i Ordenances Fiscals*

Objectiu	Actuació	Tipologia	Estat execució
Implementar progressivament la perspectiva de gènere en el pressupost municipal.	Elaboració de l'informe d'impacte de gènere dels pressupostos 2017.	4	Finalitzada
	Elaboració de l'informe d'impacte de gènere dels pressupostos 2018.	4	En execució
	Definició de metodologia per a l'elaboració d'informes d'impacte de gènere de tributs i preus públics.	2	Finalitzada

6. Clàusules de gènere en la contractació, les subvencions i les concessions

El 2016 fou un any clau per l'assoliment dels objectius fixats en aquest àmbit. Així, en relació a **la inclusió de clàusules d'igualtat de gènere en la contractació pública**, el procés d'**elaboració de la Guia de contractació pública social**, presentada a finals d'any, fou el marc idoni per poder treballar aquesta qüestió de forma coordinada a tot l'Ajuntament. El resultat final del procés fou el **nou Decret d'Alcaldia**, de 24 d'abril de 2017, **de contractació pública sostenible de l'Ajuntament de Barcelona**.

Respecte a contractes dels quals s'ha **fet suport tècnic per la inclusió de clàusules de gènere**, s'han revisat diversos plecs de quantia elevada i important potencial d'impacte com, per exemple, el del servei de Teleassistència i el de neteja d'edificis públics. A més, una vegada aprovat el Decret, s'ha **participat en l'elaboració d'un sistema de seguiment i protocol de treball** per a garantir aquest suport tècnic a tota la contractació pública municipal.

A més, s'ha acabat el 2017 amb la **redacció del contingut dels plecs model** de clàusules administratives particulars i el **protocol d'aplicació i seguiment de les clàusules d'igualtat**.

Entre el juliol i el desembre de 2017, el 78% del contractes municipals ha incorporat la clàusula relativa a la obligació de disposar d'un pla o de mesures de foment d'igualtat de gènere. El 52% ha integrat la obligació d'aplicar mesures contra l'assetjament sexual i per raó de sexe. El 37% obliga a garantir l'ús d'una comunicació inclusiva en qualsevol activitat derivada de l'execució del contracte. Finalment, el 26% dels contractes tramitats durant aquest període estableix la paritat entre homes i dones com a condició contractual.

Pel que fa a la incorporació de **criteris de gènere en les subvencions**, l'elaboració i presentació d'un *Manual sobre la incorporació de la perspectiva de gènere i mesures d'igualtat per a entitats*, reforçada per les diverses presentacions realitzades en els Districtes, ha facilitat que les entitats puguin donar compliment als dos nous requeriments que, en aquest sentit, han estat incorporats a la **Convocatòria general de subvencions de l'Ajuntament**. A més, el criteri de gènere també s'ha incorporat a les subvencions que convoquen l'ICUB i l'IBE.

A finals d'any s'ha realitzat una **avaluació de l'aplicació dels criteris de gènere en les subvencions generals** de 2017 (5 districtes i àrees), que ha de permetre la introducció de millores en la convocatòria 2018.

Figura 14. Actuacions clau d'àmbit *Clàusules de gènere en contractació, subvencions i concessions*

Objectiu	Actuació	Tipologia	Estat executió
Fomentar que la contractació i les concessions de l'Ajuntament proporcionin beneficis socials i promoguin l'equitat de gènere mitjançant la inclusió de clàusules de gènere de manera sistemàtica.	Elaboració d'una guia per a la inclusió de clàusules de gènere en les contractacions i concessions.	4	Finalitzada
	Aprovació de les clàusules de gènere per a la contractació pública.	2	Finalitzada
Impulsar la incorporació de la perspectiva de gènere en les subvencions municipals.	Elaboració de dos manuals per a la inclusió del criteri de gènere en les subvencions: un per a entitats i un per a tècnics/es.	4	Finalitzada
	Inclusió del criteri de gènere a les subvencions generals municipals.	3	En executió
	Inclusió del criteri de gènere a les subvencions de l'ICUB i l'IBE	3	En executió

7. Instruments de política laboral ★★

Pel que fa al primer objectiu d'aquest àmbit, garantir l'aplicació de la perspectiva de gènere en la política laboral de tot l'Ajuntament mitjançant els plans d'igualtat interns, el 2016 es va caracteritzar per un cert impàs en el **desplegament del Pla d'Igualtat d'Oportunitats entre dones i homes 2015-2019 de l'Ajuntament de Barcelona**. Aquest es superà una vegada creat, i provisionat de personal, el **nou Departament d'Igualtat de la Gerència de Recursos Humans i Organització**. Així, les actuacions del Pla han rebut un **nou impuls a partir de l'inici del 2017**. Durant el 2017 la comissió tècnica del pla d'igualtat d'oportunitats s'ha reunit amb una elevada regularitat i també s'ha celebrat una sessió de la Comissió Paritària d'igualtat on es va validar el Protocol per a la prevenció i l'abordatge de l'assetjament sexual i per raó de sexe de l'Ajuntament de Barcelona.

Pel que fa als organismes autònoms i empreses municipals, s'ha prestat assessorament tècnic per part del departament de Transversalitat de Gènere – CIRD a Barcelona Activa, a l'Institut Municipal de Parcs i Jardins, a l'Agència de Salut Pública de Barcelona i a l'Institut Municipal d'Educació de Barcelona per a l'elaboració i/o correcta implementació dels seus plans d'igualtat interns.

Per últim s'han iniciat els treballs per prestar assessorament i acompanyament a totes les empreses municipals i organismes autònoms no acollits al conveni.

Quant al segon objectiu, oferir eines de prevenció, detecció i protecció de situacions d'assetjament sexual i per raó de sexe, el 2016 sorgiren alguns casos que foren gestionats segons l'antic protocol de l'Ajuntament i que permeteren posar en evidència la necessitat i urgència de la seva modificació. Per això, el **nou protocol s'ha aprovat a principis de 2017** i, en el marc del seu desplegament s'ha fet formació específica en matèria d'assetjament als càrrecs de comandament de la GUB. Així mateix, s'ha dissenyat una campanya de comunicació del nou protocol.

Figura 15. Actuacions clau de l'àmbit *Instruments de política laboral*

Objectiu	Actuació	Tipologia	Estat execució
Garantir l'aplicació de la perspectiva de gènere en la política laboral de tot l'Ajuntament mitjançant els plans d'igualtat interns.	Desplegament i seguiment del II PIODH.	2	En execució
	Mapeig de l'existència de plans d'igualtat interns en el conjunt d'organismes autònoms i empreses públiques que integren l'organigrama municipal.	4	En execució
	Aprovació de nous plans d'igualtat en empreses i organismes autònoms de l'Ajuntament de Barcelona.	2	En execució
Ofereir eines de prevenció, detecció i protecció de situacions d'assetjament sexual i per raó de sexe.	Mapeig de protocols i mesures contra l'assetjament en el conjunt d'organismes autònoms i empreses públiques que integren l'organigrama municipal.	4	En execució
	Suport al disseny i la implementació dels protocols contra la discriminació i l'assetjament en els organismes autònoms i les empreses públiques.	6	En execució

8. Premis i distincions ★★

Entenent que els premis i les distincions són un rellevant mecanisme de reconeixement social i redistribució de recursos, el PJG fixa l'objectiu de promoure que tinguin en compte criteris d'igualtat de gènere. Per això, durant l'any 2016 es va elaborar una **metodologia específica** per a fer-ho possible, així com una **metodologia per a l'avaluació del seu impacte de gènere**. Durant l'any 2017 s'estan aplicant aquestes metodologies per analitzar aspectes com el percentatge de premis i distincions que tenen en compte criteris d'igualtat de gènere, el percentatge de dones que els reben i el percentatge de dones en els jurats i comitès de valoració. Així mateix, s'està realitzant un **mapeig i anàlisi del conjunt de premis i distincions que atorga l'Ajuntament**, incloent els atorgats pels districtes.

Figura 16. Actuacions clau de l'àmbit *Premis i distincions*

Objectiu	Actuació	Tipologia	Estat execució
Promoure que els premis i les distincions públiques, com a mecanismes de reconeixement i de distribució de recursos econòmics, tinguin en compte criteris d'igualtat de gènere.	Desenvolupament d'una metodologia d'avaluació de l'impacte de gènere dels diferents premis i distincions de la ciutat.	2	Finalitzada
	Accions correctores per assolir la paritat en els tribunals de premis i distincions (Premis Ciutat de Barcelona) i promoció de la paritat en les distincions.	2	No iniciada

9. Comunicació Inclusiva ★★

En aquest àmbit l'objectiu fixat és el d'incloure la perspectiva de gènere tant en la comunicació interna com en l'externa de l'Ajuntament de Barcelona. Per això, el treball desenvolupat s'ha centrat en l'estreta col·laboració amb la Direcció de Comunicació per l'elaboració d'una **normativa per evitar l'ús d'una comunicació sexista en l'espai públic**, i d'uns **criteris bàsics per una**

comunicació inclusiva des de la perspectiva de gènere. Es preveu que, en breu, aquests criteris s'integrin a una normativa interna de l'Ajuntament. També s'han iniciat els treballs per a **l'elaboració de criteris per a una publicitat no sexista a l'espai públic.**

Figura 17. Actuacions clau de l'àmbit *Comunicació Inclusiva*

Objectiu	Actuació	Tipologia	Estat execució
Incloure la perspectiva de gènere en la comunicació interna i externa de l'Ajuntament de Barcelona.	Aprovació d'una instrucció interna sobre comunicació inclusiva amb perspectiva de gènere.	2	En execució
	Elaboració d'una normativa per una publicitat no sexista.	2	En execució

10. Participació de dones, moviments feministes i entitats ★★

L'únic objectiu fixat al PJG en aquest àmbit és el d'incloure la veu de les dones, les seves necessitats i propostes, en els espais de decisió institucional i donar cabuda en la producció de les accions públiques locals als discursos d'igualtat de gènere que provenen de la ciutadania. El seu desplegament ha tingut un impuls important durant el període 2016-2017. Així, i per una banda, s'ha **creat i iniciat una línia de treball continuada amb els Grups de Treball de Transversalitat de Gènere, de Territorialització i de Violències Masclistes del Consell Municipal de les Dones de Barcelona**, i s'ha creat un grup de coordinació entre el Consell Municipal de les Dones de Barcelona i el Consell Municipal LGTBI. A més, s'ha elaborat un **estudi de propostes per desenvolupar metodologia d'aplicació de la perspectiva de gènere en la coproducció de polítiques públiques municipals.**

D'altra banda, s'ha participat activament en la **configuració del nou Reglament de Participació Ciutadana**, mitjançant l'elaboració de dos informes d'impacte de gènere, un de provisional i un de definitiu. Aquest Reglament, necessàriament reconfigurarà tot el marc de participació de dones, moviments feministes i entitats a les estructures municipals; i per això, resta pendent per al període 2018-2020 la detecció de les taules i espais de definició, seguiment i avaluació de polítiques on es requereixi la seva participació.

Figura 18. Actuacions clau de l'àmbit *Participació de dones, moviments feministes i entitats*

Objectiu	Actuació	Tipologia	Estat execució
Incloure la veu de les dones, les seves necessitats i propostes, en els espais de decisió institucional i donar cabuda en la producció de les accions públiques locals als discursos d'igualtat de gènere que provenen de la ciutadania.	Creació i consolidació de Grup de Transversalitat de Gènere del Consell de Dones de Barcelona.	1	Finalitzada
	Inclusió de la perspectiva de gènere a la normativa de participació municipal.	2	Finalitzada
	Realització d'una jornada o debat sobre moviment feminista, participació i govern de la ciutat.	8	Finalitzada

EIX B. Economia per la vida i organització dels temps

11. Ocupacions ★ ★

L'avenç en el desplegament d'aquest àmbit s'ha caracteritzat pel treball dut a terme per part de Barcelona Activa, principal organisme responsable de les actuacions previstes, per redefinir els seus propis fulls de ruta i planificacions estratègiques durant bona part del període. Així, i en el marc de l'objectiu de promoure una ocupació sense desigualtats de gènere, s'ha pogut acompanyar la **incorporació de la perspectiva de gènere a l'Estratègia per l'Ocupació de Barcelona i al Pla per al Foment de l'Ocupació Juvenil de Qualitat 2016-2020**. A més, destaca l'organització i celebració de la **Jornada "Economia feminista: acció institucional i lluites socials"** que dedicà una de les taules rodones al mercat de treball.

En relació a l'objectiu de donar suport a l'emprenedoria i les oportunitats formatives i laborals de les dones, destaca la incorporació de la perspectiva de gènere i la implementació de tots els programes de **l'Escola de Dones Emprenedores, Empresàries i Professionals** i el **desplegament de 32 plans d'ocupació adreçats a dones en situació de violència**.

Pel que fa a la promoció d'empreses responsables amb la igualtat de gènere cal esmentar que s'ha iniciat una **col·laboració entre l'Oficina d'Atenció a les Empreses i el Departament de Transversalitat de Gènere** preveient la formació a l'equip d'atenció en igualtat de gènere i la posada en marxa del servei d'atenció i assessorament específic per a les empreses.

Figura 19. Actuacions clau de l'àmbit *Ocupacions*

Objectiu	Actuació	Tipologia	Estat execució
Promoure una ocupació sense desigualtats de gènere.	Impuls de diverses accions de lluita contra la masculinització en determinades ocupacions, sobretot aquelles vinculades als sectors emergents i a l'economia del coneixement: formació i capacitació professional de dones per aquestes ocupacions específiques, desenvolupament de programes a mida per dones per inserir-les i acreditar-les allà on estan infrarepresentades, col·laboració amb centres de formació professionalitzadora.	2	En execució
	Incorporació de la perspectiva de gènere i la interseccionalitat a l'Estratègia per l'Ocupació de Barcelona.	2	En execució
	Incorporació de la perspectiva de gènere en el Pla per l'Ocupació Juvenil i de Qualitat (2016-2020). Entre d'altres, destaquen: a) Projecte de vida professional, d'orientació acadèmica sense estereotips de gènere, b) Incorporació de la perspectiva de gènere a la Guia FP Bcn.	2	En execució
	Facilitar, fomentar i garantir la participació de les dones en programes d'inserció laboral per a persones en situació d'atur, inactivitat o ocupació, tot garantint la incorporació de la perspectiva de gènere.	3	En execució

Donar suport a l'emprenedoria i les oportunitats formatives i laborals de les dones.	Incorporació de la perspectiva de gènere i implementació de tots els programes de l'Escola de Dones Emprenedores, Empresàries i Professionals per a promoure la creació d'empreses liderades per dones i enfortir les capacitats de les empresàries, sobretot als cursos d'acompanyament en el disseny i desenvolupament d'un pla de creixement de la pròpia empresa, específicament per a dones o bé que compten amb una edició específica per a dones: a) "Learning to Grow"; b) "Construïm en femení les altres economies", d'emprenedoria col·lectiva en Economia Social i Solidària; c) "Camí de la solidesa", d'enfortiment d'empreses d'Economia Social i Solidària.	2	En execució
	Convocatòria de subvencions per a projectes pilot o innovadors per a l'acompanyament a l'ocupació i la millora de la situació laboral de dones que pertanyen a perfils molt específics i que presenten grans dificultats en accés i presència al mercat de treball.	3	En execució
Promoure empreses responsables amb la igualtat de gènere	Suport tècnic per a l'elaboració i revisió de plans d'igualtat a les empreses de Barcelona.	6	En execució
	Incorporació de criteris de gènere en el Segell de Qualitat per a empreses de l'Ajuntament de Barcelona.	5	En execució
Visibilitzar i enfortir el rol de les dones empresàries i de les seves xarxes	Creació de l'Escola de Dones Emprenedores, Empresàries i Professionals.	7	En execució

12. Treballs domèstics, de cures i afectes

En el marc de les actuacions per l'assoliment dels tres objectius d'aquest àmbit, durant el 2016 i 2017, s'ha **elaborat i aprovat la Mesura de Govern per una Democratització de la Cura**, que ha estat impulsada pel Comissionat d'Economia Cooperativa, Social i Solidària, i per la Regidoria de Feminismes i LGTBI. Aquest procés ha comptat amb el **suport tècnic per a la inclusió de la perspectiva de gènere** des del Departament de Transversalitat de Gènere i el CIRD, vehiculat a través de la participació en el Grup Motor, la Comissió Interdepartamental així com reunions bilaterals amb diversos departaments de l'Ajuntament. Després de l'aprovació de la Mesura de Govern el proppassat 26 de maig de 2017, el Departament de Transversalitat de Gènere-CIRD assumirà el seguiment de la mesura de govern, centrat en el desplegament de les actuacions previstes. Entre aquestes, destaquen la **incorporació de l'economia de les cures com una de les línies de subvenció municipal** i, sobretot, la **creació d'una "Oficina de les Cures"**, un espai d'informació i recursos de referència a la ciutat que acabarà d'estar dissenyat a principis de 2018.

Figura 20. Actuacions clau de l'àmbit *Treballs domèstics, de cures i afectes*

Objectiu	Actuació	Tipologia	Estat execució
Promoure un nou imaginari sobre la importància de les cures	Incorporació de l'economia de les cures en les línies de subvencions.	3	En execució
	Definició d'una mesura de govern sobre economia de les cures.	2	Finalitzada
	Creació d'un Espai d'Informació i Recursos per a la Cura de referència a la ciutat.	5	En execució
	Instar a les administracions competents (autonòmica i estatal) a millorar legislació, convenis laborals i recursos en àmbits de cures.	8	En execució
Promoure una reorganització i redistribució dels temps per fer-la més equitativa.	Definició d'una mesura de govern sobre la reorganització i redistribució dels temps.	2	En execució
	Elaboració de l'estudi <i>Mesures de conciliació i reforma horària. Aplicació i opinió de les empreses catalanes.</i>	4	En execució
	Impulsar estudis sobre els nous usos del temps.	4	En execució
Augmentar els recursos públics de provisió de cures i fomentar la corresponsabilitat dels diferents agents implicats (llars, comunitat, organitzacions públiques i privades, i administració pública).	Reforç dels serveis de cura de l'àrea de drets socials: SAD.	1	En execució
	Reforç dels serveis de cura de l'àrea d'educació: escoles bressol.	1	En execució
	Incloure accions que promoguin una millora de la implementació de la Llei de Dependència amb un increment (amb qualitat del treball), del nombre de treballadores familiars i ajuda a domicili.	2	En execució

13. Lluita contra la feminització de la pobresa ★★

L'Estratègia contra la Feminització de la Pobresa i la Precarietat (EFPP) es va aprovar el juny de 2016. Durant els seu primer any de vida s'han iniciat diverses actuacions previstes, algunes de les quals ja s'han assolit. També hi ha actuacions que no s'han iniciat. La majoria, però, estan en procés d'execució i han tingut continuïtat durant el 2017. L'informe de seguiment de l'EFPP es va presentar a la Taula contra la feminització de la pobresa i la precarietat celebrat el passat mes de juny.

Atès que aquest seguiment que es realitza separatament, en el present document no s'aprofundeix en l'anàlisi d'aquest àmbit.

14. Participació política, social i tecnològica

Aquest àmbit s'orienta a conèixer i reconèixer la realitat participativa política, social i tecnològica de les dones de la ciutat. Per això, d'entre les actuacions programades pel període 2016-2017 destaca la realització d'**estudis sobre la participació política i social de les dones de la ciutat i, en especial, d'alguns dels seus col·lectius específics**. En aquest sentit, s'ha dut a terme un estudi sobre la realitat participativa de les dones llatinoamericanes, un altre sobre dones d'origen pakistanès així com un sobre la presència i visibilitat de les dones de la ciutat en l'ecosistema de les TIC. També a finals de 2017 es comptarà amb un mapa d'entitats de dones, feministes i orientades a la igualtat de gènere de Barcelona; i amb un estudi sobre com participen les dones a les institucions i entitats mixtes.

Així mateix, per l'assoliment de l'objectiu de potenciar la participació social, política i tecnològica de les dones, atenent a la seva diversitat s'està treballant per a la incorporació del criteri d'accessibilitat universal, facilitant que les persones amb diversitat funcional puguin accedir amb igualtat d'oportunitats al dret a participar en els consells de participació municipals.

Per últim, i en relació al tercer objectiu, garantir l'accés i la qualitat de la participació de les dones a les institucions locals, cal destacar el treball de **gestió i dinamització del Consell de les Dones de Barcelona (CDB)**. Així, durant el període 2016-2017, s'han **creat i iniciat línies de treball continuades amb tres Grups de Treball del CDB: un de Transversalitat de Gènere, un de Territorialització i un de Violències Masclistes**. D'altra banda, s'ha realitzat una prova pilot de coproducció de projectes sobre temàtica de gènere, al Districte de Gràcia, que actualment es troba en fase d'avaluació.

Figura 21. Actuacions clau de l'àmbit *Participació política, social i tecnològica*

Objectiu	Actuació	Tipologia	Estat execució
Conèixer i reconèixer la realitat participativa política, social i tecnològica de les dones.	Realització d'estudis sobre la realitat de la participació política i social de les dones a la ciutat de Barcelona, i sobre la de col·lectius específics de dones (ex: dones llatinoamericanes).	4	En execució
	Implementació de recomanacions derivades dels estudis sobre la realitat participativa de col·lectius específics de dones.	8	En execució
Potenciar la participació social, política i tecnològica atenent a la diversitat.	Participació de les associacions de dones migrades i de dones d'origen cultural divers a tots els consells.	8	No iniciada
	Incorporació del criteri d'accessibilitat universal a la participació, facilitant que les persones amb diversitat funcional puguin accedir amb igualtat d'oportunitats al dret a participar en els consells de participació municipals.	8	En execució
Garantir l'accés i la qualitat de la participació de les dones a les institucions locals.	Foment de la corresponsabilitat i l'harmonització dels horaris com a mecanisme per a facilitar la participació de les dones.	2	En execució
	Gestió i dinamització del Consell de les Dones de Barcelona.	8	En execució

15. Salut i drets sexuals i reproductius★★

Pel que fa a les actuacions vinculades a l'objectiu de millora de la qualitat de vida i la salut de les dones, destaca la **incorporació de la perspectiva de gènere** tant **en el Programa Aquí T'Escoltem (ATE)** de foment de la salut emocional entre les noies joves, com en els **programes formatius del Consorci Sanitari** i, sobretot, **a la Taula de Salut Mental**.

Així mateix, i en relació al segon objectiu, és important explicar que s'està desplegant **la Mesura de Govern per fomentar la salut sexual i reproductiva entre la població de la ciutat de Barcelona** i s'ha dut a terme una campanya adreçada a dones joves sobre els seus drets sexuals i reproductius.

En l'objectiu de combatre els rols de gènere que condicionen la salut de les dones, s'ha ampliat l'actuació de **Grups de Pares per a la preparació al naixement** del Projecte Canviem-ho.

Per últim, en relació a l'objectiu de **promoure la participació i la visibilització de les dones a l'esport**, les tres actuacions clau es troben en execució, destacant el manteniment i reforç dels projectes existents orientats a remoure obstacles en la participació esportiva de les dones en les diferents etapes de la seva vida. Així mateix, s'ha fet formació des de l'Oficina de Clubs (UFEC) als clubs, per al civisme i els valors no sexistes i respectuosos en l'esport per fer-los arribar a entrenadors/es, famílies i esportistes. D'altra banda, cal destacar la realització de dos estudis: un sobre percepció d'estereotips de gènere per part d'infants i adolescents en l'esport, i un sobre l'estat de salut autopercebut per les dones cuidadores segons es disposi d'una xarxa corresponsable.

Figura 22. Actuacions clau de l'àmbit *Salut i drets sexuals i reproductius*

Objectiu	Actuació	Tipologia	Estat execució
Millorar la qualitat de vida i la salut de les dones.	Abordatge de la salut de les dones que es troben en situacions de violència masclista: Sensibilització i formació de professionals i ampliació del temps de què disposen durant la visita per tal de garantir la correcta identificació dels problemes de salut derivats de les situacions de violència.	7	En execució
	Introducció de la perspectiva de gènere en Programa ATE (Aquí T'escoltem) i foment de la salut emocional.	2	En execució
	Promoció de la perspectiva de gènere a la taula de salut mental.	1	En execució
Promoure la salut sexual i reproductiva.	Implementació de la Mesura de Govern per fomentar la salut sexual i reproductiva entre la població de la ciutat de Barcelona.	2	En execució
	Promoció del Programa SIRIAN de consulta individual sobre contracepció: permet treballar la vessant preventiva a través de la consulta individual. Elaboració d'un programa específic de visibilització de la sexualitat femenina sense estigmes ni prejudicis i de les necessitats associades a aquesta (campanya, recurs pedagògic, enfocament 28 de maig...).	2	En execució

	Campanya pel dret a la interrupció voluntària de l'embaràs. Amb una difusió específica entre les dones joves. Elaboració de mecanismes d'acompanyament.	5	En execució
Combatre els rols de gènere que condicionen la salut de les dones.	Continuació del programa "Grups de Pares per a la Preparació al Naixement" (Projecte Canviem-ho - Programa d'Atenció a la Salut Sexual i Reproductiva).	2	En execució
Promoure la participació i la visibilització de les dones a l'esport.	Promoció de l'esport com a hàbit saludable en totes les etapes de la vida: Manteniment i reforç dels projectes existents orientats a remoure obstacles en la participació esportiva en les diferents etapes de la vida: el projecte Mares escoles, el programa Activa't als parcs, caminades Barnatresc i Cursa de Dones. Promoció de la participació esportiva de les dones a l'adolescència (IBE) (2016 – 2017). Com és el cas del projecte "La Laia juga a tennis", per potenciar la pràctica d'aquest esport entre les noies.	5	En execució
	Línia de subvencions a l'esport federat femení d'àmbit estatal: convocatòria anual de l'IBE per promocionar l'esport femení d'alt nivell.	3	En execució
	Formació des de l'Oficina de Clubs (UFEC) als clubs per al civisme i els valors no sexistes i respectuosos en l'esport per fer-los arribar a entrenadors/es, famílies i esportistes.	7	En execució

16. Coeducació ★

El PJG fixa 3 objectius per aquest àmbit. En el cas del primer, avançar cap a la implantació d'un model coeducatiu a les escoles de la ciutat, destaca la **implantació de projectes socioeducatius a varies Escoles Bressol Municipals**, i la **consolidació i ampliació**, durant el període 2016-2017, de la **Xarxa d'Escoles i Instituts per la Igualtat i la no Discriminació** impulsada des de la Direcció de Feminismes i LGTBI. En el període 2017-2018 es duu a terme el traspàs de la xarxa al Consorci d'Educació de Barcelona, que la generalitzarà progressivament a tots els centres de la ciutat, incloent una prova pilot per a l'etapa de 0 a 3 anys.

Així mateix, des del Departament de Transversalitat de Gènere - CIRD s'ha **finalitzat la prova pilot d'observacions als patis duta a terme a La Sedeta i l'Escola Drassanes**. A més, s'ha començat a construir una metodologia pròpia en aquest sentit. Caldrà, doncs, veure com es pot transferir i ampliar aquesta experiència a més centres de la ciutat.

En el marc del segon objectiu, **reduir l'abandonament, el fracàs i l'absentisme escolar de nois i noies des d'una perspectiva interseccional**, el Pla de Barris està duent a terme **actuacions concretes** amb estreta col·laboració amb els agents dels territoris en els que s'està implementant.

Pel que fa al tercer objectiu, **lluitar contra l'assetjament escolar i les relacions abusives en l'àmbit educatiu-comunitari**, els diferents programes municipals destinats a la prevenció, com per exemple "Paranys de l'amor", els tallers del Projecte Canviem-ho, etc., es coordinen per tal de garantir intervencions més continuades i completes.

Figura 23. Actuacions clau de l'àmbit *Coeducació*

Objectiu	Actuació	Tipologia	Estat execució
Avançar cap a la implantació d'un model coeducatiu a les escoles de la ciutat.	Incorporació d'un grup de treball al Consell Escolar Municipal per tal de promoure la coeducació a la comunitat educativa.	1	No iniciada
	Consolidació i ampliació de la Xarxa d'escoles per la no discriminació.	1	En execució
	Observacions al pati de les escoles amb perspectiva de gènere.	4	En execució
	Implementació del projecte de coeducació a les Escoles Bressol Municipals.	2	En execució
Reduir abandonament, fracàs i absentisme escolar de nois/noies des de perspectiva interseccional.	Actuacions programades per a 2018 en el marc del Pla de Barris.	2	En execució
Lluitar contra l'assetjament escolar i les relacions abusives en l'àmbit educatiu-comunitari.	Coordinació dels diferents programes municipals destinats a la prevenció de relacions abusives, sensibilització i formació en igualtat de gènere per tal de garantir intervencions més continuades i completes (ex.: taller "Paranys de l'amor", taller "Canviem-ho", projecte "Observacions als patis", recursos pedagògics del CIRDA, Acord ciutadà per a una Barcelona lliure de violència masclista).	1	En execució
	1) Formació als diferents actors socials i educatius en prevenció de violència masclista, i 2) formació específica sobre violència masclista en les xarxes digitals.	7	En execució

17. Cultura i memòria col·lectiva ★★

En aquest àmbit s'ha finalitzat **l'anàlisi i estudi de la programació cultural de l'Ajuntament de Barcelona des d'una perspectiva de gènere**, que ha de donar resposta a l'objectiu d'aprofundir en el diagnòstic sobre les desigualtats de gènere en l'àmbit cultural de la ciutat.

Així mateix, l'impuls a la producció i difusió de les creacions de les dones i de les creacions que incorporin la perspectiva de gènere s'ha dut a terme a través de la instauració del **Premi Joves Creadores**. I també s'està duent a terme la introducció de **tallers que visibilitzin l'aportació de les dones a la història en el marc de la Xarxa d'Escoles per la Igualtat i la no Discriminació**. En aquest sentit, i en relació al tercer objectiu, cal destacar l'actuació de **l'exposició itinerant 40 aniversari de les Jornades de Dones-1976** i les actuacions vinculades a districtes i altres organismes que també s'han implementat satisfactòriament.

Figura 24. Actuacions clau de l'àmbit *Cultura i memòria col·lectiva*

Objectiu	Actuació	Tipologia	Estat executió
Aprofundir en el diagnòstic sobre les desigualtats de gènere en l'àmbit cultural de la ciutat.	Segregació per sexe de les dades de les actuacions que es realitzen en matèria cultural a la ciutat.	4	En executió
	Anàlisi i estudi de la programació cultural de l'Ajuntament de Barcelona des d'una perspectiva de gènere.	4	En executió
Potenciar la creació de les dones i amb perspectiva de gènere.	Impuls d'una programació paritària de les activitats culturals fent èmfasi en esdeveniments destacats de ciutat (La Mercè, la cavalcada de reis...).	2	No iniciada
	Impuls d'accions positives en aquells àmbits culturals on les dones estan infrarepresentades.	5	En executió
	Impuls a la producció i difusió de les creacions de les dones i de les creacions que incorporin la perspectiva de gènere a través de la col·laboració d'aquestes creadores en espais i institucions artístiques i culturals, públiques i privades.	5	En executió
Visibilitzar i reconèixer el treball i les aportacions de les dones al llarg de la història.	Introducció de tallers que visibilitzin l'aportació de les dones a la història en el marc de la Xarxa d'Escoles per la igualtat.	5	En executió
	Suport a les entitats de la ciutat que incorporin la perspectiva de gènere en projectes d'investigació i de recuperació de la memòria històrica (Projecte "Constructores de ciutat").	3	En executió
	Reequilibri, en la mesura del possible, del Nomenclàtor de Barcelona donant absoluta prioritat a l'assignació de noms de dones als espais i carrers de la ciutat.	5	En executió
	Realització del cicle "En moviment [s]. Dones de Barcelona. 40 anys i més. 1976-2016"	5	En executió

18. Ciutadania, interculturalitat i migracions ★

En relació a l'objectiu d'incloure la perspectiva de gènere en el disseny i planificació de la política intercultural, de ciutadania i de gènere, destaca la participació al disseny del **Pla contra la Islamofòbia per a la incorporació de la perspectiva de gènere** així com la presència del Departament de Transversalitat de Gènere-CIRD al **Grup de treball sobre cures del Consell Municipal d'Immigració de Barcelona (CMIB)**.

El CMIB va elegir el treball de la llar i les cures com a tema central de l'any 2017 a proposta de diverses entitats coneixedores de la situació de greuge en l'àmbit laboral i social i de menysteniment dels drets de les persones que treballen en aquest sector, majoritàriament dones i migrades estrangeres.

Les actuacions vinculades a l'àmbit de treball de cures tenen un seguiment específic i detallat en el marc de la Mesura de Govern per una Democratització de la Cura (2017-2020). D'aquelles que han estat implementades pel CMIB destaquen les següents:

- **Aprovació d'un manifest sobre la dignificació del treball de la llar i les cures.**

- **Elaboració del document "Les 68 propostes per la Dignificació del Treball de la Llar i les Cures"**.
- Elaboració d'un vídeo i càpsules de sensibilització i reivindicació sobre la realitat de les treballadores.
- Premi del CMIB atorgat a l'Associació Mujeres Pa'lante, amb el projecte "Transformant-nos, Lluites pel reconeixement de drets, l'empoderament i el foment de noves formes d'autogestió en el treball de la llar i les cures".
- Acte d'homenatge a Elsa Oblitas, presidenta del Centro Boliviano Catalán i membre del grup Libélulas, que va morir el 2018. En reconeixement al seu activisme, energia i compromís en l'àmbit de la migració i especialment de les dones i de les treballadores de la llar.

D'altra banda, des de l'Oficina d'Afers Religiosos s'ha impulsat el cicle de diàlegs "Dones i religions" en col·laboració amb el Consorci de Biblioteques de Barcelona.

Figura 25. Actuacions clau de l'àmbit *Ciutadania, interculturalitat i migracions*

Objectiu	Actuació	Tipologia	Estat execució
Incloure perspectiva de gènere en disseny i planificació de política intercultural, ciutadania i gènere.	Incorporació de la perspectiva de gènere en els continguts i treballs de la Xarxa Antirumors, del Pla contra la islamofòbia, de l'estratègia del poble gitano i del Pla d'interculturalitat.	2	En execució
Impulsar programes socials, laborals i culturals que tinguin en compte la diversitat de les dones en funció del seu origen nacional i cultural.	Major coordinació i seguiment de casos, i creació d'una sistemàtica de treball entre els serveis d'atenció a dones com per exemple els PIADs i el SARA, i els d'atenció a persones migrades, com per exemple el SAIER.	1	En execució
	Reforç del projecte XEIX, amb dones migrades procedents de la Xina i el Pakistan.	2	En execució

19. Habitatge ★

En el decurs del període 2016-2017 s'ha vetllat per donar compliment a l'objectiu d'aprofundir en els criteris que permeten garantir l'equitat de gènere en l'accés a l'habitatge públic. Per això, s'ha **incorporat la perspectiva de gènere al nou Pla pel Dret a l'Habitatge 2016-2025** i s'ha participat activament al **Grup Estratègic d'Habitatge i Envel·liment** del que n'ha sorgit una Guia d'orientacions estratègiques i dos projectes pilot. També es participa en les reunions informatives del Consorci d'Habitatge sobre els ajuts per a la rehabilitació i s'ha treballat amb el Patronat Municipal de l'Habitatge per a la incorporació de la variable sexe en els seus sistemes d'informació. A futur, això ha de possibilitar la realització d'anàlisis des de la perspectiva de gènere.

Figura 26. Actuacions clau de l'àmbit *Habitatge*

Objectiu	Actuació	Tipologia	Estat executió
Aprofundir en els criteris que permeten garantir l'equitat de gènere en l'accés a l'habitatge públic.	Incorporació de la perspectiva de gènere en el nou Pla d'Habitatge de Barcelona.	2	Finalitzada
	Exploració de la possibilitat de millorar els sistemes de baremació per tal que els criteris d'accés a l'habitatge públic incorporin la perspectiva de gènere.	6	
	Ampliació de la dotació d'habitatge públic i agilització del lliurament d'habitatge de llarga estada per a dones en situació de violència masclista o víctimes de tràfic amb finalitats d'exploració sexual i laboral.	3	En executió
	Inclusió de la perspectiva de gènere en el reglament d'adjudicació de pisos d'emergència social.	2	Finalitzada
Promoure una millora de l'accés a l'habitatge privat explorant, si escau, noves formes d'accés.	Incorporació de la perspectiva de gènere al cens d'habitatge de la ciutat.	4	En executió
Millorar la incorporació de la perspectiva de gènere en el disseny de l'habitatge públic.	Creació del Comitè d'Innovació en l'Habitatge amb la participació d'una persona experta en temes de gènere.	1	Finalitzada
	Construcció i/o planificació d'habitatges no androcèntrics en les noves promocions d'habitatge públic (sostenibles amb ús d'energia renovable, escales i espais lluminosos, espais d'ús comunitari, de joc infantil, per reunions de la comunitat...).	3	Finalitzada

20. Vides lliures de violència ★★

El període 2016-2017 s'ha caracteritzat per la posada en marxa de les actuacions previstes a la Mesura de Govern per l'Abordatge Integral de les Violències Masclistes presentada el novembre de 2015. Així, de 48 actuacions a desenvolupar, a finals de l'any 2016 se n'havien desplegat 28 i finalitzat 3; mentre que pel 2017 ja n'hi ha 35 en executió i 5 finalitzades.

Atès que el seguiment de la Mesura de Govern es realitza separatament, en el present document no s'aprofundeix en l'anàlisi d'aquest àmbit.

Figura 27. Actuacions clau de l'àmbit *Vides lliures de violència*

Objectiu	Actuació	Tipologia	Estat executió
Crear un sistema de recollida de dades per conèixer el fenomen a la ciutat de manera periòdica i sistemàtica.	Crear un sistema unificat de recull i anàlisi de les dades de prevalença, àmbits i formes en que es manifesten les violències masclistes a la ciutat. Informar de les dades disponibles realitzant un informe bianual i difonent-la a la web del departament de Feminismes.	4	En executió
Avaluar, revisar i millorar tot el sistema de detecció, atenció i recuperació de les dones, fills/es, infants i adolescents, en els quals té també un impacte la violència.	Reforç dels recursos humans i materials per a l'atenció al dispositiu municipal d'atenció per violència masclista: CSS, SARA, PIADs i SAH.	2	En executió
	Formació en perspectiva de gènere i especialització en violències masclistes dels equips professionals dels Centres de Serveis Socials, i de la Direcció de Feminismes i LGTBI.	7	En executió
	Posada en marxa de les millores en els criteris organitzatius del circuit per l'atenció bàsica en casos de violència masclista per afavorir una coordinació més eficaç entre PIAD, SARA, SAH i CSS, i reforçar el pressupost dedicat a la coordinació dels serveis.	1	En executió
	Impulsar plecs de contractació pública dels diferents recursos externalitzats que garanteixin un major valor a les aportacions tècniques i unes condicions laborals dignes a les treballadores.	2	En executió
	Avaluació del Circuit Barcelona contra la violència masclista i establir les millores pertinents en base a les recomanacions de l'avaluació. Donar un nou impuls interinstitucional i de colideratge.	4	Finalitzada
	Elaboració d'un protocol de dol de ciutat, definit conjuntament amb els moviments feministes de la ciutat que permeti visibilitzar el rebuig institucional de manera sistemàtica i ferma davant el feminicidi o intent de feminicidi i coordinar els diferents actors institucionals implicats i tota l'atenció individual, familiar i comunitària necessària.	2	Finalitzada
	Augment del nombre de places d'acollida per a dones i fills/es víctimes de violència masclista.	2	En executió
	Personació com a acusació particular en els procediments penals en el cas de lesions greus, d'assassinat o temptativa d'homicidi de la dona, coordinant amb altres administracions els procediments per aconseguir el consentiment de les famílies.	2	En executió
	Creació de la Unitat contra el Tràfic d'Éssers Humans (UTEH).	1	Finalitzada
	Creació d'indicadors de detecció de víctimes de tràfic d'éssers humans amb fins d'explotació sexual (TEH-ES).	4	En executió

	Creació de la taula interinstitucional de lluita contra el tràfic d'éssers humans.	1	Finalitzada
Impulsar la política de prevenció de les violències masclistes a la ciutat.	Definir una estratègia de ciutat de prevenció contra el sexisme.	2	En execució
	Desenvolupar la campanya de ciutat Barcelona antimasclista.	5	Finalitzada
	Actuacions per avançar cap a una estratègia compartida de prevenció.	2	En execució
	Impulsar una sèrie de campanyes durant el mandat: de lluita contra les violències masclistes, per unes festes lliures de violències masclistes involucrant a les entitats de la ciutat i als actors de l'oci diürn i nocturn de la ciutat, per conscienciar sobre els efectes del model de relacions sexo-afectives que tinguin com a població diana als i les joves, de joguines no sexistes, i de conscienciació i prevenció del <i>bullying</i> masclista i sexista a dones joves i pertanyents als col·lectius LGTBI i als centres d'ensenyament i formació.	5	En execució
	Implementar accions de formació, i protocols de sensibilització prevenció i atenció envers la violència masclista a les festes de ciutat, i a les festes de barri dels 10 Districtes.	2	En execució
	Creació d'un espai de coordinació contra la violència vers les dones que exerceixen la prostitució a la via pública.	1	Finalitzada
	Implementar accions de formació, sensibilització/informació, detecció i d'atenció a situacions de violències sexuals i sexistes en grans esdeveniments musicals de ciutat i en zones d'oci nocturn intensiu (estands i altres fórmules).	2	En execució

21. Justícia global i cooperació internacional ★★

La Direcció de Justícia global i cooperació internacional té una llarga trajectòria en la incorporació de la perspectiva de gènere en les seves activitats. Aquesta línia s'ha mantingut al llarg del període 2016-2017, com constata el fet que la major part dels projectes subvencionats hagin inclòs aquesta mirada. Es desplega, així, l'objectiu de **reforçar la perspectiva de gènere en projectes subvencionats i en projectes amb entitats locals**.

A més, destaquen els treballs duts a terme per l'assoliment del segon objectiu, **la inclusió de la perspectiva de gènere en la participació municipal en xarxes internacionals** (Eurocities, Ciutats i Governes Locals Units, Medcités o Ciutats Educadores), en especial la **Xarxa de Dones de Metròpolis**, per donar suport a xarxes de dones del sud i per posar en contacte xarxes nord-sud.

Figura 28. Actuacions clau de l'àmbit *Justícia global i cooperació internacional*

Objectiu	Actuació	Tipologia	Estat executió
Fomentar el lideratge de les dones i l'equitat de gènere en les xarxes internacionals, treballant sobre els objectius del mil·lenni, i en la cooperació bilateral.	Inclusió de la perspectiva de gènere en la participació municipal en xarxes internacionals (Eurocities, Ciutats i Governos Locals Units, Medcités o Ciutats Educadores), en especial la Xarxa de Dones de Metròpolis, per donar suport a xarxes de dones del sud i per posar en contacte xarxes nord-sud.	1	Finalitzada
	Incorporació de la perspectiva de gènere en els projectes que l'Ajuntament executa de forma directa en els àmbits susceptibles, particularment la selecció dels objectius prioritaris, la selecció de contraparts locals i metropolitanes en la metodologia del projecte.	2	En executió
Reforç de la perspectiva de gènere en projectes subvencionats i en projectes amb entitats locals.	Inclusió de clàusules de gènere en les convocatòries de cooperació.	3	En executió
	Promoció dels drets fonamentals del col·lectiu LGTBI i reforç de les capacitats productives amb un enfocament especial de gènere.	5	En executió

EIX D. Barris habitables i inclusius

22. Ecologia i espai urbà ★★

La possibilitat de **dissenyar i aprovar una mesura de govern sobre urbanisme amb perspectiva de gènere** el 2017 ha fet que les actuacions previstes en aquest àmbit perdessin pertinència i rellevància en el decurs del període 2016-2017.

A banda, s'ha treballat en **la incorporació de la perspectiva de gènere en els informes dels Responsables d'Espai Públic (REPs) i també al Grup 5 d'Iniciatives d'innovació en Elements Urbans**.

Figura 29. Actuacions clau de l'àmbit *Ecologia i espai urbà*

Objectiu	Actuació	Tipologia	Estat executió
Promocionar la sostenibilitat des d'una perspectiva de gènere	Incorporació de la perspectiva de gènere a plans de l'àrea d'Ecologia Urbana.	2	En executió
	Revisió del model de recollida de residus incloent les necessitats, opinions, coneixements i propostes de les dones.	8	No iniciada
Impulsar un model de ciutat que respongui a les necessitats i experiències de la vida quotidiana.	Incorporació de la perspectiva de gènere en el protocol dels REPs	2	En executió
	Realització de processos participatius en processos de creació i remodelació urbana amb perspectiva de gènere.	8	En executió

	Aprovació d'una Mesura de govern sobre disseny i ordenament de l'espai urbà amb perspectiva de gènere.	2	Finalitzada
	Incorporació de la perspectiva de gènere en el disseny de les Super Illes.	2	No iniciada
	Realització de marxes exploratòries amb perspectiva de gènere.	8	En execució.
Abordar l'acció contra la gentrificació des d'una perspectiva de gènere.	Realització d'estudis de la realitat dels barris on aquest fenomen està tenint més impacte (el Born, el Raval, el Gòtic o la Barceloneta) amb perspectiva interseccional.	4	En execució

23. Mobilitat ★

Es troben en execució les principals actuacions d'aquest àmbit entre les que destaca la proposta de preguntes a afegir a l'Enquesta de Mobilitat En Dia Feiner (EMEF), per tal **d'incorporar la perspectiva de gènere en els instruments d'informació de les polítiques de mobilitat a la ciutat**. En aquest sentit, també cal tenir en compte la publicació d'algunes dades desagregades per sexe al web de l'Àrea d'Ecologia i Espai Urbà.

En relació al segon objectiu, incorporar la perspectiva de gènere en els instruments de planificació de les polítiques de mobilitat de la ciutat, s'ha iniciat una col·laboració activa en relació al **nou Pla de Mobilitat Urbana** i s'està prestant suport específic per al **disseny dels Plans de Mobilitat de Districte** de Ciutat Vella i Nou Barris.

Figura 30. Actuacions clau de l'àmbit *Mobilitat*

Objectiu	Actuació	Tipologia	Estat execució
Incorporar perspectiva de gènere en instruments d'informació de polítiques mobilitat a la ciutat.	Anàlisi i propostes perquè l'Enquesta de Mobilitat en Dia Feiner incorpori la perspectiva de gènere i contempli les diferents pautes de mobilitat locals i metropolitanes d'homes i dones.	6	En execució
Incorporar la perspectiva de gènere en els instruments de planificació de les polítiques de la mobilitat de la ciutat.	Incorporació de la perspectiva de gènere al Pla de Mobilitat Urbana (PMU) de Barcelona (2013-2018).	2	En execució
	Incorporació de la perspectiva de gènere en el disseny dels Plans de Mobilitat de districte.	2	En execució
	Desplegament i funcionament del bus barri en cap de setmana i festius.	2	Finalitzada

24. Prevenció i seguretat ★★

Aquest àmbit presenta un estat d'avanç relatiu de les actuacions previstes pel període 2016-2017. D'una banda, **les actuacions relacionades amb les violències masclistes estan pràcticament totes iniciades i en execució, o finalitzades**. En canvi, pel que fa a les actuacions de l'objectiu de millorar la percepció de seguretat i empoderament per part de les dones a l'espai públic, o bé no es disposa d'informació o bé resten pendents d'implementació per al període 2018-2020. A més, des del Departament de Transversalitat de Gènere-CIRD s'està participant en la **comissió d'urbanisme i seguretat** convocada pel Comissionat de Prevenció i Seguretat de l'Ajuntament de Barcelona.

Figura 31. Actuacions clau de l'àmbit *Prevenció i seguretat*

Objectiu	Actuació	Tipologia	Estat execució
Millorar la resposta a les violències masclistes des de les polítiques de seguretat i des de la Guàrdia Urbana.	Espais de coordinació i treball per a la prevenció i l'abordatge de la violència masclista comunitària.	1	En execució
	Diàleg amb la Judicatura de Barcelona des del Govern Municipal per assolir millores en els processos judicials evitant la doble victimització de les dones (revictimització).	1	En execució
	Formació en prevenció i atenció al personal de seguretat contra la violència masclista i LGTBI.	7	No iniciada
Millorar la percepció de seguretat i empoderament per part de les dones a l'espai públic.	Accions de sensibilització i prevenció de l'assetjament en l'espai públic.	5	En execució

Pla de Barris ★★

Finalment, cal fer esment de les actuacions relacionades amb Pla de Barris. Si bé no constitueix formalment un dels àmbits del PJG, **el Pla de Barris esdevé un projecte estratègic de l'Ajuntament amb forta influència en diversos dels seus àmbits**. Atesa aquesta rellevància i transversalitat, s'està treballant per a introduir la perspectiva de gènere en el conjunt de les seves actuacions. Entre elles, destaca el fet de **participar en el grup motor del Pla de Barris i l'haver revisat tots els plans de barris aprovats i en funcionament**. També es participa en les reunions de desenvolupament econòmic dels barris i en la posada en marxa dels plans en els cinc districtes on hi ha referents de transversalitat de gènere. D'altra banda, el Departament de Transversalitat de Gènere-CIRD coordina juntament amb el Pla de Barris i Prevenció i Seguretat les 10 marxas exploratòries que es portaran a terme.

03

3. Anàlisi d'impacte de gènere del pressupost 2018

L'informe d'impacte de gènere del pressupost s'ha incorporat en format d'annex preceptiu i no vinculant a l'Informe General de Pressupostos 2018. Detalla una anàlisi de gènere que inclou l'estudi de la despesa de la totalitat del Capítol 1 i de 30 programes dels Capítols 2 i 4 del pressupost. Això vol dir que, per cada un dels 30 programes de despesa estudiats, s'identifica si el seu pressupost té un impacte positiu, negatiu o neutre des de la perspectiva de gènere i, per tant, si les actuacions que es financen s'orienten a la igualtat de gènere o, per contra, hi són cegues.

En aquest marc, l'anàlisi sistemàtic per a valorar l'impacte de gènere ha resultat amb una majoria de programes (18) amb impacte positiu, i la resta repartits entre l'impacte neutre, negatiu i el que no es pot valorar.

Figura 32. Nombre de programes, segons el seu impacte de gènere

Impacte de gènere	Nombre de programes	% de programes
Positiu	18	60,0%
Neutre	3	10,0%
Negatiu	4	13,3%
No es pot valorar	5	16,7%
Total	30	100%

L'impacte de gènere positiu d'un programa es considera quan **aquest té accions suficients com per a que hi hagi una millora en la igualtat**, i que aquesta es pugui evidenciar mitjançant indicadors contrastables. És a dir, encara que no s'assoleixi la igualtat, si es detecta que el programa acostarà posicions o reduirà desigualtats, es considera que té un impacte de gènere positiu. Els casos d'**impacte neutre** es deuen majoritàriament a programes que, malgrat tenir una lectura de gènere necessària, tenen un baix potencial d'impacte de gènere. Els programes amb un **impacte negatiu** són aquells que no presenten cap acció per a fomentar la igualtat –tot partint d'una situació desigual–, o bé que es considera que els impactes negatius dels propis programes superen els impactes positius que puguin haver incorporat. Per últim, els programes que s'han etiquetat com a "no es pot valorar" responen a la manca d'informació necessària per avaluar l'impacte.

Pel que fa a l'assignació de pressupost segons l'impacte dels programes, s'ha observat un repartiment més homogeni. **Els programes d'impacte positiu segueixen sent majoria i s'enduen un terç del pressupost, una quantitat, però, pràcticament equivalent a la dels programes d'impacte negatiu.**

Figura 33. Pressupost assignat segons l'impacte de gènere del seu programa

Valoració d'impacte	Pressupost dels Capítols 2 i 4	% de Pressupost dels Capítols 2 i 4
Positiu	277.024.689,68 €	42,52%
Neutre	106.983.428,76 €	16,42%
Negatiu	179.007.215,42 €	27,47%
No es pot valorar	88.520.026,22 €	13,59%
Total	651.535.360,08 €	100%

Es poden extreure algunes conclusions de la comparació entre la proporció que suposen els programes en nombre o en assignació pressupostària. **Si bé l'impacte positiu és d'un 60% en nombre de programes, el pressupost assignat d'aquests programes baixa fins a un 43%. Això vol dir que hi ha una majoria de programes tendents a la igualtat, però que no són els que tenen més pressupost.** Per contra, si només un 13% del nombre de programes tenen un impacte negatiu, el percentatge de pressupost que tenen assignat representa el doble.

En una anàlisi de **fins a quin punt el gènere està transversalitzat a l'Ajuntament**, s'han vinculat els programes analitzats en relació al PJG, per tal d'avaluar quins dels quatre eixos del Pla tenen més presència en programes i impacte de gènere. **La majoria de programes analitzats es troben a l'eix de Ciutat de Drets**, en coherència amb el fet de ser l'eix que té més àmbits de tot el PJG. Tanmateix, **el major pes pressupostari dels programes es troba a l'eix de Barris Habitables i Inclusius**, que malgrat tenir només tres àmbits al Pla, acumula programes amb molt pes pressupostari per a la gestió d'una administració municipal, com són els de mobilitat, neteja o seguretat.

Figura 34. Programes analitzats i pressupost assignat, segons eixos del Pla per la Justícia de Gènere

Eixos del PJG	Nombre de programes	% del nombre	Pressupost	% del pressupost
Canvi institucional	3	10%	11.212.030,01 €	1,72%
Economia per la vida i organització del temps	9	30%	190.657.203,20 €	29,26%
Ciutat de drets	12	40%	184.406.145,57 €	28,30%
Barris habitables i inclusius	6	20%	265.259.981,30 €	40,71%
Total	30	100%	651.535.360,08 €	100%

A més l'informe d'impacte de gènere del pressupost ha permès identificar que **pràcticament la totalitat dels programes han determinat que existien diferències entre dones i homes als seus àmbits d'actuació (86,2%). I tres de cada quatre (75,8%) han considerat que no només hi havia diferències entre sexes, sinó que aquestes suposaven desigualtats.** Des d'aquests dos supòsits majoritaris, un **79,3% dels programes tenen projectada alguna o algunes accions amb pressupost per a revertir aquestes desigualtats.** D'aquestes, se n'ha recollit el pressupost de forma total o parcial. És a dir, en ocasions un programa implementa un pla d'acció que té el gènere entre els seus eixos principals, però els sistemes d'informació no permeten saber exactament quina serà la imputació pressupostària per la part de gènere i quina per la resta. En aquests casos, s'ha pres el pressupost de l'acció, però qualificant-la com a pressupost parcial.

D'aquesta manera no s'han pogut treure conclusions infal·libles sobre el total de pressupost imputat a les accions per la igualtat, però sí fer-hi una aproximació significativa. Així, **es pot afirmar que es destina un pressupost de més de 60 milions d'euros a accions per fomentar la igualtat entre homes i dones.** També es pot afirmar que 55,2 milions d'euros tenen una imputació total a les accions per la igualtat de gènere pel pressupost de 2018. **És a dir, més enllà dels programes específicament destinats a la igualtat, hi ha més de 51 milions d'euros destinats també a la igualtat que estan presents transversalment la resta de programes de l'Ajuntament.**

Figura 35. Pressupost assignat a les accions per afavorir la igualtat, segons si són d'imputació parcial o total

Tipus d'imputació	Nombre d'accions	% del nombre	Pressupost	% del pressupost
Parcial	10	14,49%	4.809.995,00 €	8,00%
Total	59	85,51%	55.243.919,50 €	91,99%
Total	69	100%	60.053.914,50 €	100%

Així com les discriminacions per raó de sexe poden ser directes o indirectes, les accions que es proposen per combatre-les, també tenen aquesta qualitat. Entenem per accions directes aquelles orientades exclusivament a revertir les desigualtats entre dones i homes, un exemple seria la provisió d'una renda per a dones monoparentals que completi la seva pensió, com és el cas d'una de les accions del programa de Serveis Socials. Per contra, les accions indirectes són aquelles orientades a polítiques de temps, de cures o altres, que afecten a les dones en tant que elles tenen un rol socialment assignat a la cura o que incideixen en un àmbit que per algun motiu hi predominen les desigualtats contra les dones. Dos exemples serien les accions en mercats municipals dirigides a la cura d'infants, o l'elaboració d'estadístiques que contemplin els treballs de cures. **En el cas de les 69 accions per la igualtat que es troben al pressupost 2018, aproximadament la meitat tenen una incidència directa i l'altra indirecta.** En paral·lel, la distribució pressupostària es decanta per les accions directes, superant en nombre i pressupost a les accions indirectes.

Figura 36. Pressupost assignat i nombre de les accions per afavorir la igualtat, segons si són directes o indirectes

Incidència	Nombre d'accions	% del nombre	Pressupost	% del pressupost
Directa	39	56,52%	46.481.916,68 €	77,4%
Indirecta	30	43,48%	13.571.997,82 €	22,5%
Total	69	100%	60.053.914,50 €	100%

D'altra banda, sembla pertinent definir a qui van dirigides aquestes accions per a la igualtat. **L'estratègia de transversalització de gènere té per objectiu incidir en tots els àmbits d'acció política, i a tots els nivells.** Per això sovint es troben polítiques que, malgrat estar destinades a la igualtat de gènere, no van directament destinades a les dones, sinó que s'orienten cap a la pròpia administració, cap a diversos col·lectius o cap a la ciutadania en general. Tant és així que **pel pressupost de 2018 no arriba a la meitat el nombre d'accions destinades a grups de persones, fent que la majoria d'accions es destinin o bé a la ciutadania en general o bé a la pròpia administració.** En canvi, pel que fa al pressupost, les accions no destinades a grups de persones només sumen un 17%, mentre que el pes pressupostari se l'enduen les accions dirigides als diversos col·lectius o grups. Això s'explica perquè **la transversalització de les polítiques de gènere comença amb la proposta d'accions fora dels àmbits estrictament d'igualtat, i en fases posteriors de la implantació de la transversalitat de gènere augmenten els fons que s'hi destinen.**

Figura 37. Pressupost assignat i nombre de les accions per afavorir la igualtat, segons a qui van dirigides

A qui van dirigides	Nombre d'accions per la igualtat	% del nombre d'accions per la igualtat	Pressupost	% del pressupost
Ciutadania	27	39,13%	9.867.334,82 €	16,43%
Grups de persones	33	47,83%	49.672.379,68 €	82,71%
Interna	9	13,04%	514.200,00 €	0,86%
Total	69	100%	60.053.914,50 €	100%

Precisament, aquestes 33 accions que s'enduen la major part del pressupost, s'han dividit segons a quins grups de persones van dirigides. **Les dones són el grup de destinació majoritari pel que fa al nombre d'accions, però no és així pel que fa al pressupost, ja que aquest es concentra en les persones grans.** En referència a aquest col·lectiu particular, se sap que les accions de cures a la vellesa són costoses pressupostàriament, i també que tres de cada quatre persones usuàries dels serveis d'atenció a la gent gran són dones. És més, en cas de no existir aquests serveis, les persones a qui socialment s'ha assignat el rol de cures i que haurien d'assumir la tasca, són majoritàriament les dones. Per tant, amb tot plegat, aquestes accions van majoritàriament destinades a les dones, però per una via indirecta.

Figura 38. Pressupost assignat i nombre de les accions per afavorir la igualtat, segons a quin grup de persones van dirigides

Grups de persones	Nombre d'accions per la igualtat	% del nombre d'accions per la igualtat	Pressupost	% del Pressupost
Dones	15	45,45%	9.217.935,48 €	18,56%
Gent gran	6	18,18%	32.281.458,34 €	64,99%
Persones en risc d'exclusió social	5	15,15%	3.232.943,00 €	6,51%
Persones amb discapacitat	4	12,12%	3.409.042,86 €	6,86%
Dones monoparentals	1	3,03%	1.500.000,00 €	3,02%
Infància	1	3,03%	6.000,00 €	0,01%
Altres	1	3,03%	25.000,00 €	0,05%
Total	33	100%	49.672.379,68 €	100,00%

Referent als **eixos del PJG**, el pressupost de les accions es concentra principalment en l'eix d'Economia per la Vida i Organització del Temps. Proporcionalment al pressupost dels programes segons eixos, el pressupost de les accions per a la igualtat d'aquests programes també són majoritaris en l'esfera d'ocupacions i de cures, sumant més de 42 milions d'euros.

Figura 39. Pressupost assignat de les accions per afavorir la igualtat, segons eixos del PJG

Eixos del PJG	Pressupost	% del pressupost
Canvi institucional	10.777.208,21 €	8,70%
Economia per la vida i organització del temps	42.129.930,20 €	55,07%
Ciutat de drets	6.847.718,34 €	20,29%
Barris habitables i inclusius	299.057,75 €	15,94%
Total	60.053.914,50 €	100,00%

04

4. Reptes i orientacions de futur

En el present apartat de l'informe s'aborden els reptes i les orientacions que guiaran el disseny del programa d'actuació 2018-2020, tot plegat per cada un dels àmbits del PJG.

Eix A. Instruments de canvi institucional

Àmbit	Orientacions pel programa de treball 2018-2020
A.1. Sistemes d'informació i avaluació	<ul style="list-style-type: none">• Realitzar una jornada o seminari sobre avaluació amb perspectiva de gènere.• Definir un sistema d'indicadors d'igualtat per la ciutat de Barcelona.• Definir dades de gènere a proveir per part de Districtes i recopilació d'aquestes dades des dels Districtes.• Vetllar perquè tots els estudis/enquestes de l'Ajuntament de Barcelona incloguin la perspectiva de gènere.
A.2. Incorporació d'objectius de gènere a la normativa, plans i programes	<ul style="list-style-type: none">• Aprovar els circuits de treball que assegurin l'arribada de les propostes de normativa, plans i programes al Departament de Transversalitat de Gènere – CIRD i la participació de les persones que redacten normes en el procés de l'anàlisi d'impacte de gènere.• Participar en els grups de treball de Plans de Barri i Plans de Desenvolupament Econòmic a través de les referents en transversalitat de gènere als Districtes.• Ordenança de gènere.
A.3. Estructures institucionals d'impuls de la igualtat de gènere	<ul style="list-style-type: none">• Crear el grup de treball de la dona de la GUB (Pla d'igualtat acció 12).• Crear el grup de treball de gènere de SPEIS (Pla d'igualtat acció 13).• Consolidar la figura de referent de transversalitat de gènere als Districtes com a personal d'estructura.• Integrar a la plantilla municipal l'equip tècnic del CIRD.• Crear una comissió interdepartamental per la igualtat de gènere (normativa).
A.4. Formació en gènere	<ul style="list-style-type: none">• Engagar el curs online sobre assetjament sexual i per raó de sexe.• Incorporar la perspectiva de gènere en el programa de mestratge en direcció de polítiques públiques locals.• Realitzar cursos de formació a Barcelona Activa.• Garantir la inclusió de la perspectiva de gènere en l'oferta formativa general del conjunt del consistori (GUB, OA, EP...).• Garantir l'accés del personal de l'Ajuntament de Barcelona i dels treballadors i treballadores locals a l'oferta formativa de gènere (criteri de gènere, demandes internes i externes...).• Finalitzar la formació en Transversalitat de Gènere als Districtes.• Ampliar l'oferta on-line de gènere (continguts i accessos).

	<ul style="list-style-type: none"> • Mantenir els cursos segons avaluació i necessitats i nous continguts (ecologia urbana...).
A.5. Pressupostos amb perspectiva de gènere	<ul style="list-style-type: none"> • Analitzar l'impacte de gènere dels preus públics i multes. • Consolidar el procés d'elaboració dels informes d'impacte de gènere dels pressupostos municipals, dels tributs i dels preus públics. • Incorporar una dimensió participativa a l'anàlisi d'impacte de gènere dels pressupostos municipals i de les OOFF i preus públics. • Avaluar l'impacte de gènere dels pressupostos municipals una vegada executats. • Definir les funcions de la referent en TG als districtes en l'anàlisi dels pressupostos amb perspectiva de gènere.
A.6. Clàusules de gènere en la contractació, les subvencions i les concessions	<ul style="list-style-type: none"> • Desenvolupar la documentació de suport a les empreses per al compliment de les clàusules de gènere. • Implementar el sistema de seguiment de les clàusules de gènere. • Consolidar la incorporació sistemàtica de clàusules de gènere en tota la contractació municipal (àrees i districtes). • Crear models d'incorporació de la perspectiva de gènere en els plecs tècnics. • Aplicar mesures de millora detectades a partir de l'avaluació del funcionament dels criteris de gènere en les subvencions (àrees i districtes).
A.7. Instruments de política laboral	<ul style="list-style-type: none"> • Continuar implementant el Pla d'Igualtat d'Oportunitats de Dones i Homes 2015-2019 de l'Ajuntament. • Avaluar el Pla d'Igualtat d'Oportunitats. • Dissenyar el nou Pla d'Igualtat d'Oportunitats. • Vetllar per una correcta aplicació del Protocol per a la prevenció, la detecció, l'actuació i la resolució de situacions d'assetjament sexual i d'assetjament per raó de sexe, i avaluar-lo. • Desenvolupar un programa de formació i acompanyament per a dones aspirants a incorporar-se al cos d'SPEIS. • Realitzar cursos de formació sobre assetjament. • Prestar assessorament i acompanyament a les empreses públiques municipals i organismes autònoms no acollits al conveni per al desplegament dels seus plans d'igualtat interns i protocols de prevenció de l'assetjament. • Celebrar una jornada d'experiències compartides en aquest àmbit amb l'univers de Ajuntament de Barcelona.
A.8. Igualtat en premis i distincions	<ul style="list-style-type: none"> • Treballar amb el CDB i els consells de dones dels districtes per una coproducció en aquest àmbit. • Implementar de propostes de modificació de bases de premis i distincions. • Incidir en les distincions de la ciutat, per incrementar la presència de dones.
A.9. Comunicació inclusiva	<ul style="list-style-type: none"> • Aprovar una normativa interna sobre comunicació inclusiva. • Aprovar la normativa municipal per una publicitat inclusiva a la ciutat de Barcelona. • Formar personal municipal en comunicació inclusiva.
A.10. Participació de dones, moviments feministes i entitats organitzades per a la igualtat de gènere	<ul style="list-style-type: none"> • Implementar les recomanacions estudi: "Moviment feminista i govern de la ciutat. Metodologia per la transversalitat participativa". • Rendir comptes/seguiment participatiu dels Informes d'Impacte de Gènere elaborats pel DTG-CIRD (coproducció de polítiques públiques). • Establir línies/accions estratègiques en relació amb el resultat del mapeig d'entitats de dones i moviment feminista.

Eix B. Economia per la Vida i Organització del Temps

Àmbit	Orientacions pel programa de treball 2018-2020
B.1. Ocupacions	<ul style="list-style-type: none"> • Formar a l'equip de l'OAE i posada en marxa del servei d'atenció a les empreses en matèria d'igualtat de gènere. • Dissenyar i implementar els PDEs. • Assessorar empreses contractació pública i altres (polígons). • Accions d'enfortiment i promoció de l'economia social i solidària amb perspectiva de gènere.
B.2. Treball domèstic, de cures i afectes	<ul style="list-style-type: none"> • Consolidar el sistema de seguiment continuat de la mesura de govern per una Democratització de la Cura. • Implementar la mesura de govern per una Democratització de la Cura. • Millorar els coneixements i, per tant, dels sistemes d'informació a l'entorn de l'economia de les cures a la ciutat.

Eix C. Ciutat de drets

Àmbit	Orientacions pel programa de treball 2018-2020
C.1. Participació política, social i tecnològica	<ul style="list-style-type: none"> Desenvolupar processos participatius en clau de gènere.
C.2. Salut, drets sexuals i reproductius	
C.3. Coeducació	<ul style="list-style-type: none"> Establir criteris per vehicular les actuacions que recauen en l'àmbit de competència del Consorci d'Educació de Barcelona, sobretot la incorporació d'un grup de treball al Consell de Coordinació Pedagògica per tal que aplegui a escoles i instituts promotors de la coeducació en la seva comunitat educativa. Finalitzar la metodologia pròpia d'observacions als patis i veure com es pot transferir i ampliar aquesta experiència a més centres de la ciutat.
C.4. Cultura i memòria col·lectiva	<ul style="list-style-type: none"> Realitzar una programació cultural feminista. Incorporar la perspectiva de gènere en la programació dels Centres Cívics.
C.5. Ciutadania, migracions i interculturalitat	
C.6. Habitatge	<ul style="list-style-type: none"> Consolidar criteris de gènere en l'accés a l'habitatge.
C.8. Justícia global i cooperació internacional	

Eix D. Barris habitables i inclusius

Àmbit	Orientacions pel programa de treball 2018-2020
D.1. Ecologia i espai urbà	<ul style="list-style-type: none"> Implementar la mesura de govern sobre urbanisme i gènere. Continuar introduint perspectiva de gènere a la Comissió d'Iniciatives d'Innovació Mobiliari Urbà. Realitzar actuacions vinculades a les superilles i als impactes de gènere de la gentrificació.
D.2. Mobilitat	<ul style="list-style-type: none"> Desenvolupar una metodologia per a la incorporació sistemàtica de la perspectiva de gènere en tots els plans de mobilitat de districte. Incorporar efectivament la perspectiva de gènere al Pla de Mobilitat Urbana (2018-2022) i en els Districtes.
D.3. Prevenció i seguretat	<ul style="list-style-type: none"> Desenvolupar les accions/mesures del Pla d'Adolescència i Joventut (metodologies exploratòries/protocols contra violència masclista als espais d'oci nocturn/formació...).

Pla de Barris

	<ul style="list-style-type: none"> Finalitzar les marxes exploratòries. Continuar l'acompanyament als Plans de Barris per incorporació de la perspectiva de gènere.
--	---

Aquest seguiment del Programa d'Actuació 2018 – 2020 del Pla per la Justícia de Gènere (2016-2020) ha estat realitzat per l'equip del Centre per la Igualtat i Recursos per a les Dones (CIRD) i el Departament de Transversalitat de Gènere.

05

5. Annexos

A continuació es detalla el conjunt de les 316 actuacions del programa d'actuació 2016-2017, incloent la seva classificació per tipologia:

Eix A. Canvi institucional

Objectiu	Codi actuació	Actuació	Tipologia intervenció
Promoure que tots els sistemes d'informació de l'Ajuntament desagreguin les dades per sexe i facin anàlisi de gènere.	A.1.1.1	Mapeig dels principals sistemes d'informació per àrees i districtes i proposta d'inclusió de la perspectiva de gènere	4
	A.1.1.2	Revisió del sistema d'informació COGNOS per a radiografiar els indicadors actuals de gènere	4
	A.1.1.3	Suport tècnic al desenvolupament d'estudis, enquestes, recerques i informes per tal que incorporin la perspectiva de gènere.	6
	A.1.1.4	Elaboració d'un informe anual sobre la situació i les característiques de les dones de Barcelona.	4
	A.1.1.5	Desagregació de dades d'assistència sanitària per sexe en el registre del Conjunt mínim bàsic de dades (CMBD).	4
	A.1.1.6	Generació de dades segregades per sexe específiques de diversitat funcional.	4
Fomentar la incorporació de la perspectiva de gènere en els sistemes d'avaluació municipal.	A.1.2.1	Mapeig de les principals metodologies i sistemes d'avaluació de l'Ajuntament de Barcelona.	4
	A.1.2.2	Suport tècnic a la incorporació de la perspectiva de gènere a metodologies i sistemes d'avaluació clau	6
	A.1.2.3	Disseny del sistema de seguiment i avaluació del Pla de justícia de gènere	4

Garantir que la normativa incorpori la perspectiva de gènere.	A.2.1.1	Inici de procediments necessaris per a l'elaboració de la nova normativa de transversalitat de gènere	2
	A.2.1.2	Metodologia per l'avaluació de l'impacte de gènere de la normativa municipal	4
	A.2.1.3	Elaboració d'informe d'impacte de gènere de la normativa municipal clau.	4
Fomentar que tots els plans i programes estratègics vetllin per la igualtat de gènere.	A.2.2.1	Definició de metodologia per a la inclusió de la perspectiva de gènere en plans i programes	2
	A.2.2.2	Inclusió de la perspectiva de gènere en els plans i programes estratègics	2
	A.2.2.3	Suport a personal tècnic dels districtes per tal que incorporin la perspectiva de gènere en les seves actuacions (referents de Transversalitat de Gènere als districtes).	6
Generar i disposar d'espais i persones expertes encarregades d'impulsar la igualtat de gènere en les diferents àrees, regidories i districtes.	A.3.1.1	Creació i consolidació d'un Departament encarregat del Pla d'Igualtat d'Oportunitats entre Homes i Dones	1
	A.3.1.2	Creació i consolidació del Grup de treball de Pressupostos amb Perspectiva de Gènere	1
	A.3.1.3		1
	A.3.1.4	Estudi sobre la implementació de la figura de Tècnica de Transversalitat als Districtes.	4
	A.3.1.5	Implementació del programa pilot de la figura tècnica de Transversalitat de Gènere a 5 districtes.	1
	A.3.1.6	Reforç de personal dels PIADS en la seva vessant de treball comunitari	6
	A.3.1.7	Difusió i promoció del Centre Cívic de Sagrada Família i el Centre Cívic El Sortidor com a promotors de la perspectiva de gènere al districte	5
	A.3.1.8	Creació i impuls de la Taula Contra la feminització de la pobresa en el marc de l'Estratègia contra la feminització de la pobresa i de la precarietat	1
	A.3.1.9	Creació del grup de treball per definir l'estratègia de prevenció contra el sexisme a la ciutat de Barcelona	1
	A.3.1.10	Creació del grup de treball de gènere de la GUB (Pla d'igualtat d'Oportunitats intern, acció 12)	1
	A.3.1.11	Estudi de creació del grup de treball de gènere de SPEIS (Pla d'igualtat d'Oportunitats intern, acció 13)	4
Oferir formació en matèria de gènere i perspectiva de gènere tant per al personal municipal com per a qui treballa en empreses o entitats que realitzen tasques en exclusivitat per a l'Ajuntament de Barcelona.	A.4.1.1	Disseny i impartició de cursos presencials i online en matèria de gènere per al conjunt del personal municipal i per al personal d'empreses que treballen en exclusivitat per a l'Ajuntament de Barcelona.	7
Garantir que el conjunt de la formació municipal incorpora la perspectiva de gènere.	A.4.2.1	Disseny i impartició de cursos amb perspectiva de gènere per al conjunt del personal d'empreses que treballen en exclusivitat per a l'Ajuntament de Barcelona.	7
	A.4.2.2	Revisió de l'oferta formativa, inclusió i impartició de mòduls amb continguts en matèria de gènere.	7

Implementar progressivament la perspectiva de gènere en el pressupost municipal.	A.5.1.1	Definició i inici de l'implementació del model propi per a l'elaboració de l'informe de pressupostos amb perspectiva de gènere de l'Ajuntament de Barcelona	4
	A.5.1.2	Impartició de formació a les persones membres del grup motor de pressupostos, sobre pressupostació amb perspectiva de gènere.	7
	A.5.1.3	Elaboració de l'informe d'impacte de gènere dels pressupostos 2017	4
	A.5.1.4	Elaboració de l'informe d'impacte de gènere dels pressupostos 2018	4
	A.5.1.5	Definició de metodologia per a l'elaboració d'informes d'impacte de gènere de tributs i preus públics.	2
Fomentar que la contractació i les concessions de l'Ajuntament proporcionin beneficis socials i promoguin l'equitat de gènere mitjançant la inclusió de clàusules de gènere de manera sistemàtica.	A.6.1.1	Elaboració d'una guia per a la inclusió de clàusules de gènere en les contractacions i concessions.	4
	A.6.1.2	Aprovació de les clàusules de gènere per a la contractació pública.	2
	A.6.1.3	Suport tècnic per la inclusió de clàusules de gènere a la contractació.	6
	A.6.1.4	Inclusió de la perspectiva de gènere en l'elaboració del Segell de Qualitat en la contractació.	6
	A.6.1.5	Elaboració de metodologia de seguiment i avaluació de les clàusules de contractació.	4
Impulsar la incorporació de la perspectiva de gènere les subvencions municipals.	A.6.2.1	Elaboració de dos manuals per a la inclusió del criteri de gènere en les subvencions: un per a entitats i un per a tècnics/es.	4
	A.6.2.2	Suport tècnic per la inclusió del criteri de gènere en els criteris de valoració i en les bases de les subvencions.	6
	A.6.2.3	Inclusió del criteri de gènere a les subvencions generals municipals.	3
	A.6.2.4	Inclusió del criteri de gènere a les subvencions de l'ICUB i l'IBE	3
Garantir l'aplicació de la perspectiva de gènere en la política laboral de tot l'Ajuntament mitjançant els plans d'igualtat interns.	A.7.1.1	Desplegament i seguiment del II Pla d'Igualtat d'Oportunitats de Dones i Homes (PIODH).	2
	A.7.1.2	Mapeig de l'existència de plans d'igualtat interns en el conjunt d'organismes autònoms i empreses públiques que integren l'organigrama municipal	4
	A.7.1.3	Suport al disseny i la implementació dels plans d'igualtat en els organismes autònoms i les empreses públiques	2
	A.7.1.4	Difusió i intercanvi d'experiències	5
	A.7.1.5	Aprovació de nous plans d'igualtat en empreses i organismes autònoms de l'Ajuntament de Barcelona.	2
Ofereir eines de prevenció, detecció i protecció de situacions d'assetjament sexual i per raó de sexe.	A.7.2.1	Creació, desplegament i seguiment del nou protocol de prevenció i intervenció davant l'assetjament sexual i per raó de sexe.	2
	A.7.2.2	Mapeig de protocols i mesures contra l'assetjament en el conjunt d'organismes autònoms i empreses públiques que integren l'organigrama municipal	4
	A.7.2.3	Suport al disseny i la implementació dels protocols contra la discriminació i l'assetjament en els organismes autònoms	6

		i les empreses públiques	
Promoure que els premis i les distincions públiques, com a mecanismes de reconeixement i de distribució de recursos econòmics, tinguin en compte criteris d'igualtat de gènere.	A.8.1.1	Mapeig dels premis i distincions de l'Ajuntament de Barcelona.	4
	A.8.1.2	Elaboració de metodologia específica per a la inclusió de la perspectiva de gènere en els premis i distincions de la ciutat	4
	A.8.1.3	Desenvolupament d'una metodologia d'avaluació de l'impacte de gènere dels diferents premis i distincions de la ciutat.	2
	A.8.1.4	Accions correctores per assolir la paritat en els tribunals de premis i distincions (Premis Ciutat de Barcelona) i promoció de la paritat en les distincions.	2
	A.8.1.5	Suport tècnic per a revisió de bases de premis i distincions.	6
Incloure la perspectiva de gènere en la comunicació interna i externa de l'Ajuntament de Barcelona.	A.9.1.1	Col·laboració entre la Direcció de Comunicació i els Departament de Transversalitat de Gènere.	1
	A.9.1.2	Aprovació d'una instrucció interna sobre comunicació inclusiva amb perspectiva de gènere.	2
	A.9.1.3	Seguiment i millora del disseny de les plataformes web públiques per a garantir que incorporen la perspectiva de gènere	6
	A.9.1.4	Inici treball d'integració de la perspectiva de gènere en els mitjans de comunicació local .	6
	A.9.1.5	Elaboració d'una normativa per una publicitat no sexista.	2
Incloure la veu de les dones, les seves necessitats i propostes, en els espais de decisió institucional i donar cabuda en la producció de les accions públiques locals als discursos d'igualtat de gènere que provenen de la ciutadania.	A.10.1.1	Detecció de les taules i espais de definició, seguiment i avaluació de polítiques on es requereixi la participació de dones, moviments feministes o entitats organitzades per a la igualtat de gènere.	4
	A.10.1.2	Elaboració d'un estudi sobre metodologia d'aplicació de la perspectiva de gènere en la coproducció de polítiques públiques	4
	A.10.1.3	Creació i consolidació de Grup de Transversalitat de Gènere del Consell de Dones de Barcelona.	1
	A.10.1.4	Inclusió de la perspectiva de gènere a la normativa de participació municipal	2
	A.10.1.5.	Implementació d'un curs sobre inclusió de la perspectiva de gènere en processos participatius.	7
	A.10.1.6	Realització d'una jornada o debat sobre moviment feminista, participació i govern de la ciutat.	8

Eix B. Economia per a la vida i organització del temps

Objectiu	Codi actuació	Actuació	Tipologia intervenció
Promoure una ocupació sense desigualtats de gènere.	B.1.1.1	Impuls de diverses accions de lluita contra la masculinització en determinades ocupacions, sobretot aquelles vinculades als sectors emergents i a l'economia del coneixement: formació i capacitatíó professional de dones per aquestes ocupacions específiques, desenvolupament de programes a mida per dones per inserir-les i acreditar-les allà on estan infrarepresentades; col·laboració amb centres de formació professionalitzadora.	2
	B.1.1.2	Incorporació de la perspectiva de gènere i la interseccionalitat a l'Estratègia per l'Ocupació de Barcelona.	2
	B.1.1.3	Incorporació de la perspectiva de gènere en el Pla per l'Ocupació Juvenil i de Qualitat (2016-2020). Entre d'altres, destaquen: a) Projecte de vida professional, d'orientació acadèmica sense estereotips de gènere. b) Incorporació de la perspectiva de gènere a la Guia FP Bcn.	2
	B.1.1.4	Incorporació de la perspectiva de gènere a programes i actuacions de foment de l'ocupació de les dones des de la proximitat territorial: a) Pla de Barris; b) Eix Besós; c) Plans de Desenvolupament de Districte; d) Projecte Treball als Barris.	6
	B.1.1.5	Realització d'un estudi sobre la bretxa salarial a Barcelona per determinar què es pot fer des de l'administració local i posterior Jornada sobre Bretxa Salarial de Gènere per presentar resultats.	4
	B.1.1.6	Treball de <i>lobbying</i> polític a les administracions competents per a promoure una ocupació sense desigualtats de gènere.	8
	B.1.1.7	Facilitar, fomentar i garantir la participació de dones en programes d'inserció laboral per a persones en situació d'atur, inactivitat o ocupació, tot garantint la incorporació de la perspectiva de gènere.	3
Donar suport a l'emprenedoria i les oportunitats formatives i laborals de les dones.	B.1.2.1	Incorporació de la perspectiva de gènere i implementació de tots els programes de l'"Escola de Dones Emprenedores, Empresàries i Professionals" per a promoure la creació d'empreses liderades per dones i enfortir les capacitats de les	2

		empresàries, sobretot als cursos d'acompanyament en el disseny i desenvolupament d'un pla de creixement de la pròpia empresa, específicament per a dones o bé que compten amb una edició específica per a dones: a) "Learning to Grow"; b) "Construïm en femení altres economies", d'emprenedoria col·lectiva en Economia Social i Solidària; c) "Camí de la solidesa", d'enfortiment d'empreses d'Economia Social i Solidària.	
	B.1.2.2	Convocatòria de subvencions per a projectes pilot o innovadors per a l'acompanyament a l'ocupació i la millora de la situació laboral de dones que pertanyen a perfils molt específics i que presenten grans dificultats en accés i presència al mercat de treball.	3
	B.1.2.3	Redefinició i impuls dels programes de formació i oportunitats laborals per a les dones que exerceixen la prostitució en el marc del Programa ABITS: a) Circuit de treball conjunt amb les entitats que treballen amb les dones que exerceixen la prostitució per cursos pre-laborals i de formació de competències. b) Reforç a l'assessorament i informació sobre els drets i prestacions socials i laborals de les dones que exerceixen la prostitució.	7
	B.1.2.4	Introducció a la perspectiva de gènere i de formació en gènere al Pla de Formació Estable de Barcelona Activa.	6
Promoure empreses responsables amb la igualtat de gènere	B.1.3.1	Suport tècnic per a l'elaboració i revisió de plans d'igualtat a les empreses de Barcelona	6
	B.1.3.2	Incorporació de criteris de gènere en el Segell de Qualitat per a empreses de l'Ajuntament de Barcelona.	5
	B.1.3.3	Establiment d'uns criteris de gènere per tal que les empreses puguin esdevenir beneficiàries o participar de determinats programes de Barcelona Activa.	6
Visibilitzar i enfortir el rol de les dones empresàries i de les seves xarxes	B.1.4.1.	Creació de l'Escola de Dones Emprenedores, Empresàries i Professionals.	7
Promoure un nou imaginari sobre la importància de les cures	B.2.1.1	Formació per al personal de l'ajuntament en matèria d'economia de les cures	7
	B.2.1.2	Creació d'una comissió interdepartamental sobre economia de les cures	1
	B.2.1.3	Incorporació de l'economia de les cures en les línies de subvencions	3
	B.2.1.4	Facilitar el diàleg entre el Consell d'Immigració i el Departament d'Economia de les Cures.	1
	B.2.1.5	Organització o suport en l'organització d'una jornada o congrés sobre economia de les cures	5
	B.2.1.6	Definició d'una mesura de govern sobre economia de les cures	2

	B.2.1.7	Creació d'un Espai d'Informació i Recursos per a la Cura de referència a la ciutat.	5
	B.2.1.8	Instar a les administracions competents (autonòmica i estatal) a millorar legislació, convenis laborals i recursos en àmbits de cures.	8
Promoure una reorganització i redistribució dels temps per fer-la més equitativa Promoure una reorganització i redistribució dels temps per fer-la més equitativa	B.2.2.1	Desenvolupament i difusió de la Col·lecció Dossiers del Temps sobre els paradigmes del temps a la ciutat i al món local	5
	B.2.2.2	Definició d'una mesura de govern sobre la reorganització i redistribució dels temps	2
	B.2.2.3	Foment de la Xarxa NUST - Nous Usos Socials del Temps, amb la finalitat de reconèixer i promoure la tasca de les empreses compromeses amb l'harmonització del temps en la seva organització.	1
	B.2.2.4	Premi Barcelona a l'Empresa Innovadora en Temps i Conciliació.	5
	B.2.2.5	Elaboració de l'estudi <i>Mesures de conciliació i reforma horària. Aplicació i opinió de les empreses catalanes.</i>	4
	B.2.2.6	Impuls d'estudis sobre nous usos del temps.	4
	Augmentar els recursos públics de provisió de cures i fomentar la corresponsabilitat dels diferents agents implicats (llars, comunitat, organitzacions públiques i privades, i administració pública).	B.2.3.1	Elaboració d'un mapa dels serveis de provisió de cures que oferta l'ajuntament
B.2.3.2		Anàlisi d'experiències de provisió de cures significatives de la ciutat	4
B.2.3.3		Anàlisi de la política de corresponsabilitat de l'ajuntament	4
B.2.3.4		Reforç dels serveis de cura de l'àrea de drets socials: SAD	1
B.2.3.5		Reforç dels serveis de cura de l'àrea d'educació: escoles bressol.	1
B.2.3.6		Facilitar i enfortir la xarxa de famílies cuidadores i fer el seu traspàs al departament de salut.	8
B.2.3.7		Programa RESPIR.	2
B.2.3.8		Establiment d'un diàleg per detectar les necessitats dels espais de criança compartida i d'altres experiències comunitàries. Promoure i reforçar les iniciatives comunitàries de provisió de cures definint les mesures de suport adients	1
B.2.3.9		Flexibilització d'horaris i calendari d'escoles bressol municipals, especialment en període d'estiu, per facilitar estratègies de conciliació i cura de pares i mares d'infants.	2
B.2.3.10		Incloure accions que promoguin una millora de la implementació de la Llei de Dependència amb un increment(amb qualitat del treball) del nombre de treballadores familiars i ajuda a domicili.	2
Dotar a l'Ajuntament d'un sistema d'informació que permeti conèixer el fenomen de la feminització de la pobresa de forma integral i exhaustiva.	B.3.1.1	Segregació de les dades per sexe en totes les enquestes, investigacions i recollida de dades dutes a terme, amb especial atenció a la segregació de dades en les accions d'intervenció.	4

	B.3.1.2	Generació d'un indicador local de pobresa que sigui multidimensional i permeti integrar la perspectiva de gènere.	4
	B.3.1.3	Generació de creuaments i nous estudis específics que evidencin els elements de feminització de la pobresa al llarg del cicle de vida.	4
	B.3.1.4	Difusió de l'informe anual amb dades de gènere i mercat laboral (Consell Econòmic i Social de Barcelona). Aquest informe s'ha de revisar per tal de garantir la inclusió de nous indicadors, inclourà recomanacions per lluitar contra la precarietat, la bretxa salarial, i oferirà un recull de bones pràctiques.	5
Promoure la qualificació i acreditació professional així com la inserció i permanència en el mercat de treball per a dones en situació de vulnerabilitat.	B.3.2.1	Desenvolupament d'un programa integral de formació, acreditació i inserció de qualitat i estable per a dones en situació de vulnerabilitat. Aquest ha d'oferir un servei d'acompanyament continuat per usuària amb una durada mínima de dos anys	7
	B.3.2.2	Incorporació de la perspectiva de gènere al programa LABORA.	2
	B.3.2.3	Creació d'ocupació protegida per a dones amb dificultats d'accés i manteniment al mercat laboral: majors de 45 anys, en situació de violència masclista, amb diversitat funcional, amb malalties cròniques, transsexuals, immigrades, dones en situació d'atur de llarga durada, entre d'altres situacions no contemplades	3
	B.3.2.4	Disseny de plans d'ocupació i contractes bonificats pels col·lectius abans esmentats.	2
	B.3.2.5	Realització d'un conveni amb l'Institut Català de les Qualificacions Professionals per tal de crear canals que facilitin l'acreditació d'oficis i competències (capacitats) de les dones en situació de vulnerabilitat	2
	B.3.2.6	Creació d'un servei d'acompanyament a l'acreditació professional i a l'homologació de títols	1
Combatre les desigualtats de gènere en el mercat formal que determinen la vulnerabilitat de les dones davant la pobresa.	B.3.3.1	Disseny i impuls d'un Segell de Qualitat, amb perspectiva de gènere, per al reconeixement d'empreses que ofereixen ocupacions dignes, igualitàries i amb veritables mesures de coresponsabilitat.	5
	B.3.3.2	Establiment de clàusules d'equitat de gènere en tota la contractació pública de l'Ajuntament.	2
	B.3.3.3	Impuls al Salari Mínim de Ciutat	3
Fomentar la dignificació dels sectors més feminitzats i, a la	B.3.4.1	Creació d'un programa d'emprenedoria social i solidaria per a dones que treballen	2

vegada, combatre la segregació ocupacional.		en els sectors més feminitzats i precaris (neteja, comerç, atenció a persones, treball sexual...), o bé es troben en situació d'atur. Aquest servei ha d'oferir assessorament, formació, accés al crèdit i acompanyament per a la creació de cooperatives o associacions (de cura o d'altres finalitats) que permetin a les dones accedir a un treball digne, estable i regulat.	
	B.3.4.2	Per tal de combatre la irregularitat laboral i la precarietat en l'àmbit de les cures, facilitar la creació de cooperatives de cura a la ciutat, la mediació entre persones usuàries d'aquests serveis i les cooperatives per fomentar aquesta demanda en lloc de recórrer a l'economia submergida, i la contractació de les cooperatives mitjançant xecs serveis	2
	B.3.4.3	Assessorament tècnic a les empreses dels sectors del comerç, la neteja i l'atenció de persones perquè elaborin mesures d'igualtat destinades a combatre la segregació ocupacional.	6
	B.3.4.4	En el marc del Pla Estratègic de turisme de Barcelona, establiment d'un acord entre sindicats i empreses per garantir un compromís de millora de les condicions laborals en el sector.	2
Impulsar la coresponsabilitat en el treball domèstic i de les cures per part del conjunt d'actors implicats: les llars, la comunitat, el sector privat i l'administració pública.	B.3.5.1	Ampliació del projecte "Canviem-ho" per al desenvolupament d'accions de sensibilització i foment de la coresponsabilitat entre els homes	2
	B.3.5.2	Realització d'un estudi per avaluar la possibilitat de bonificar a les empreses feminitzades que realitzin veritables mesures de coresponsabilitat. I, posteriorment, la realització d'una prova pilot amb un nombre reduït d'empreses.	4
	B.3.5.3	Ampliació dels serveis del SAD, teleassistència, escoles bressol, i àpats socials amb una prioritització barrial.	1
	B.3.5.4	Ampliació del programa RESPIR per tal d'oferir una major quantitat de places i estades més llargues	2
	B.3.5.5	Increment d'oferta, quantia i cobertura de beques de menjador.	3
	B.3.5.6	Creació d'una plataforma d'identificació i difusió d'iniciatives de cura comunitàries i d'experiències de coeducació. Aquesta tindrà un suport virtual però es desenvoluparà a nivell territorial: districtes, escoles i AMPAs.	5
	B.3.5.7	Desenvolupament d'una campanya de sensibilització per dignificar i reconèixer el valor del treball de cura no remunerat i la divisió sexual del treball. Aquesta, farà especial èmfasi en la necessitat d'implicar tota la comunitat en la coresponsabilitat i farà difusió de la plataforma d'iniciatives de cura comunitàries	5
Reordenació dels temps en	B.3.6.1	Impuls d'un debat social sobre els usos	5

l'àmbit municipal per situar al centre tant el temps laboral com el de cura, social i personal.		dels temps a través dels mitjans de comunicació i també des de les escoles	
	B.3.6.2	Implantació i sincronització d'horaris amplis dels serveis públics i oferiment de mecanismes telemàtics per a la gestió de tràmits municipals.	1
	B.3.6.3	Valorar conjuntament amb la Generalitat una ampliació de la mostra de l'enquesta de usos del temps per a Barcelona	4
Incrementar l'oferta d'habitatge, tant públic com privat, especialment adreçat a dones en situació de vulnerabilitat.	B.3.7.1	Increment de l'oferta d'Habitatge de Protecció Oficial per a dones en situació de vulnerabilitat.	3
	B.3.7.2	Increment del nombre de pisos d'emergència social destinats a dones en situació de violència masclista o famílies monomarentals	3
	B.3.7.3	Promoció i millora de la coordinació entre els serveis de proximitat i de detecció de situacions de vulnerabilitat que intervenen en els processos d'accés a l'habitatge: Serveis Socials, etc.	1
Garantir l'accés prioritari a l'habitatge de dones en situació de vulnerabilitat.	B.3.8.1	Disseny de programes de seguiment individualitzat dels casos de desnonament que permetin identificar i atendre els factors que han portat a la pèrdua de l'habitatge. Reforç de l'assessorament i acompanyament d'aquests casos.	2
Combatre la pobresa energètica i millorar l'habitabilitat i les condicions dels habitatges de dones en situació de pobresa o vulnerabilitat.	B.3.9.1	Inclusió de la perspectiva de gènere en les convocatòries d'ajuts per a la rehabilitació d'habitatges i edificis.	3
	B.3.9.2	Increment dels ajuts a la rehabilitació assumint el 100% i revisió del criteri d'accés per nivell de renda, establint una renda superior en cas de llars monomarentals.	3
	B.3.9.3	Reforç dels programes de rehabilitació d'edificis afectats per patologies, com ara l'aïllament tèrmic insuficient	3
Lluitar contra la malnutrició i la mala alimentació derivada de les situacions de pobresa, tant de les dones com de les seves famílies.	B.3.10.1	Garantia d'accés universal a una dieta equilibrada mitjançant mesures com la Targeta Barcelona Solidària	3
	B.3.10.2	Garantia de la disponibilitat energètica i de l'accés a les instal·lacions adequades per cuinar en condicions de salubritat i seguretat	3
	B.3.10.3	Realització d'activitats formatives i de sensibilització sobre alimentació saludable tenint en compte les perspectives interseccional i de gènere	7
Assegurar l'accés universal a la salut de les dones.	B.3.11.1	Implementació d'accions positives que garanteixin l'accés prioritari a l'atenció sanitària dels col·lectius de dones especialment vulnerables.	2
	B.3.11.2	Reforç de la cobertura dels programes i serveis de tipus preventiu (cribatge de càncer de mama, protocols de detecció precoç del càncer de coll d'úter...) per a que arribin a totes les dones.	2

	B.3.11.3	Exploració i implementació de mesures per garantir l'accés a complements i prestacions bàsiques (ulleres, audíofons, tractaments buco-dentals, compreses, bolquers, etc.) per als col·lectius en situació de vulnerabilitat. Tenir presents especialment els tractaments crònics farmacològics com a mesura estructural d'empobriment.	3
	B.3.11.4	Formació en perspectiva de gènere al personal sanitari per tal d'evitar la medicalització de malestars associats al rol de gènere tradicional, de saber detectar i atendre adequadament possibles situacions de violència masclista a través dels serveis de salut, i per a desestigmatitzar i evitar prejudicis de gènere.	7
	B.3.11.5	Reforç de l'atenció psicològica amb perspectiva de gènere i per a les dones cuidadores principals	2
	B.3.11.6	En matèria d'atenció psicològica, reforç de la coordinació amb els serveis socials, de salut i de mediació socio-cultural de cara a integrar l'acompanyament i elaborar un diagnòstic. Centrar-se en els barris o districtes amb renda més baixa	1
	B.3.11.7	Garantia d'accés lliure i gratuït als mètodes anticonceptius, farmacològics i no farmacològics, a dones en situació de pobresa o vulnerabilitat. Sobretot a dones en situació de violència i dones amb la menopausa. Potenciar els mètodes de barrera per l'efecte de doble prevenció que representen.	3
	B.3.11.8	Reforç de les actuacions de formació i sensibilització per a la prevenció d'embarassos no desitjats, amb especial èmfasis entre adolescents (programa Sirian)	7
Facilitar l'accés a activitats esportives o de promoció de la salut pública a dones en situació de vulnerabilitat.	B.3.12.1	Reforç i difusió dels programes de l'IBE orientats a potenciar la pràctica esportiva de les dones (Mares escoles), així com d'aquells que volen garantir l'accés universal mitjançant la proximitat i la gratuïtat de les activitats (Activa't als parcs, no només adreçat a gent gran, Caminades Barnatresc, etc).	2
Promoure les condicions socials bàsiques, l'empoderament i la participació socio-política de les dones en situació de vulnerabilitat.	B.3.13.1	Ampliació del servei dels PIADS per al desenvolupament d'accions de sensibilització i foment de xarxes des del treball comunitari.	8
	B.3.13.2	48. Dotació d'un suport econòmic d'inclusió per a les llars i les persones amb dificultat de cobrir qualsevol necessitat bàsica, tot iniciant aquesta dotació per a les dones grans amb pensions no contributives, pensions per invalidesa i dones monoparentals.	3

	B.3.13.3	Creació d'un programa d'atenció a dones en situació de sensellarisme, contemplant els recursos existents i els que haurien d'existir a nivell sanitari, assistencial, d'habitatge i inserció, i fer-ho des d'una perspectiva de gènere.	2
	B.3.13.4	Redefinir el model d'atenció de serveis socials per garantir que s'inclogui la perspectiva de gènere i per reduir la percepció d'estigma de les dones que en fan ús.	1

Eix C. Ciutat de drets

Objectiu	Codi actuació	Actuació	Tipologia intervenció
Conèixer i reconèixer la realitat participativa política, social i tecnològica de les dones.	C.1.1.1	Realització d'estudis sobre la realitat de la participació política i social de les dones a la ciutat de Barcelona, i sobre la de col·lectius específics de dones (ex: dones llatinoamericanes).	4
	C.1.1.2	Implementació de recomanacions derivades dels estudis sobre la realitat participativa de col·lectius específics de dones.	8
Potenciar la participació social, política i tecnològica atenent a la diversitat.	C.1.2.1	Introducció de la perspectiva de gènere en un programa d'observació de la participació en diferents espais participatius institucionals.	6
	C.1.2.2	Participació de les associacions de dones migrades i de dones d'origen cultural divers a tots els consells.	8
	C.1.2.3	Incorporació del criteri d'accessibilitat universal a la participació, facilitant que les persones amb diversitat funcional puguin accedir amb igualtat d'oportunitats al dret a participar en els consells de participació municipal.	8
	C.1.2.4	Foment de la representació paritària d'homes i dones en esdeveniments com congressos i convencions de noves tecnologies i TIC (com per exemple el Mobile World Congress) on l'Ajuntament de Barcelona té una col·laboració)	8
Garantir l'accés i la qualitat de la participació de les dones a les institucions locals.	C.1.3.1	Incorporació de les noves tecnologies, entre d'altres, com a mecanismes per a fomentar l'increment de la participació de dones joves en les institucions	8
	C.1.3.2	Foment de la corresponsabilitat i l'harmonització dels horaris com a mecanisme per a facilitar la participació de les dones.	2
	C.1.3.3	Gestió i dinamització del Consell de les Dones de Barcelona	8
	C.1.3.4	Treball en les taules de dona a nivell de barri i de districte	8
	C.1.3.5	Sistematització de l'ofertament del servei de ludoteca a tots els esdeveniments participatius de l'Ajuntament.	1
Millorar la qualitat de vida i la salut de les dones	C.2.1.1	Publicació de l'Informe anual La Salut a Barcelona	4
	C.2.1.2	Abordatge de la salut de les dones que es troben en situacions de violència masclista: sensibilització i formació de professionals i ampliació del temps de què disposen durant la visita per tal de garantir la correcta identificació dels problemes de salut derivats de les situacions de violència.	7
	C.2.1.3	Millora de l'accessibilitat serveis de salut	2

		(física, comunicativa, atenció a diversitat funcional, dones amb discapacitat intel·lectual) ex: mamografia en cadira de rodes i bàscules per a cadira de rodes	
	C.2.1.4	Possibilitat d'ampliar la diagnosi d'accessibilitat a Planificació Familiar i Àrees de Salut Sexual i Reproductiva.	2
	C.2.1.5	Programa de cribatge de càncer de mama: per a la detecció precoç, inclou xerrades informatives adreçades a personal sanitari i a la ciutadania en general.	2
	C.2.1.6	Introducció de la perspectiva de gènere en Programa ATE (Aquí T'escoltem) i foment de la salut emocional.	2
	C.2.1.7	Incorporació de la perspectiva de gènere en els programes de formació del Consorci Sanitari	6
	C.2.1.8	Promoció de la perspectiva de gènere a la taula de salut mental	1
	C.2.1.9	Incorporació de la perspectiva de gènere en els programes de salut dels currículums escolars	6
Promoure la salut sexual i reproductiva.	C.2.2.1	Implementació de la Mesura de Govern per fomentar la salut sexual i reproductiva entre la població de la ciutat de Barcelona.	2
	C.2.2.2	Promoció del Programa SIRIAN de consulta individual sobre contracepció: permet treballar la vessant preventiva a través de la consulta individual. Elaboració d'un programa específic de visibilització de la sexualitat femenina sense estigmes ni prejudicis i de les necessitats associades a aquesta (campanya, recurs pedagògic, enfocament 28 de maig...).	2
	C.2.2.3	Promoció d'un acompanyament mèdic a les persones trans no patologitzant, i diagnòstic i establiment d'un model d'actuació sobre la intersexualitat que fixi un acompanyament respectuós, tant ètica com socialment, de la persona afectada.	2
	C.2.2.4	Desenvolupament de projectes amb entitats per treballar DDSSRR amb dones amb diversitat funcional. Subvencions	3
	C.2.2.5	Campanya pel dret a la interrupció voluntària de l'embaràs. Amb una difusió específica entre les dones joves. Elaboració de mecanismes d'acompanyament.	5
	C.2.2.6	Creació d'un grup de treball en el marc de la taula de drets sexuals i reproductius sobre IVE en noies de 16 a 18 anys.	1
	C.2.2.7	Incorporació als PIAD's l'assessorament social, jurídic i psicològic a noies menors de 18 anys en matèria d'Interrupció voluntària de l'embaràs.	2
	C.2.2.8	Suport sanitari en matèria de drets sexuals i reproductius (material profilàctic, targeta sanitària, sensibilització i formació) a dones que exerceixen la prostitució.	2

	C.2.2.9	Valoració i impuls d'actuacions de millora i canvi dels protocols en matèria de reproducció assistida, debatint en la Taula de Salut Reproductiva el protocol de reproducció assistida per tal que l'Ajuntament l'adopti com a propi i en faci promoció	2
		Campanya de difusió i materials sobre drets sexuals i drets reproductius.	5
	C.2.2.10	Potenciar el centre de recursos LGTBI com espai de formació, informació i acompanyament en els processos de reproducció assistida	7
	C.2.2.11	Elaborar documentació mèdica i general dels serveis de salut municipals que siguin inclusius amb el col·lectiu LGTBI i que usin un llenguatge integrador.	4
	C.2.2.12	Potenciar el dret a la reproducció assistida a des d'aquelles àrees i àmbits que són competència municipal desenvolupant una campanya de sensibilització sobre el dret a reproducció assistida per dones soles sense parella i lesbianes (parelles de dones), ampliant la informació present en els canals institucionals com els serveis sanitaris (CAPs, web, telèfon d'informació, etc.) i editant material informatiu i de difusió a nivell de ciutat.	5
Combatre els rols de gènere que condicionen la salut de les dones	C.2.3.1	Continuació del programa "Grups de Pares per a la Preparació al Naixement" (Projecte Canviem-ho - Programa d'Atenció a la Salut Sexual i Reproductiva).	2
	C.2.3.2	Promoció dels Tallers Canvis i Parlem-ne, no et tallis: orientats a combatre els trastorns alimentaris i al foment de les relacions sexuals segures.	7
Promoure la participació i la visibilització de les dones a l'esport	C.2.4.1	Promoció de l'esport com a hàbit saludable en totes les etapes de la vida. Manteniment i reforç dels projectes existents orientats a remoure obstacles en la participació esportiva en les diferents etapes de la vida: el projecte Mares escoles, el programa Activa't als parcs, caminades Barnatresc i Cursa de Dones. Promoció de la participació esportiva de les dones a l'adolescència com és el cas del projecte La Laia juga a tennis, per potenciar la pràctica d'aquest esport entre les noies.	5
	C.2.4.2	Donar suport a les escoles i les AMPAs pel disseny d'un protocol d'intervenció en davant casos d'absentisme, capacitació sobre perspectiva de gènere i interculturalitat al professorat, creació d'una taula participativa amb persones expertes i agents implicats, entre d'altres.	2
	C.2.4.3	Incorporació de clàusules de gènere en les subvencions de l'IBE.	2
	C.2.4.4	Línia de subvencions a l'esport federat femení d'àmbit estatal: convocatòria anual de l'IBE per promocionar l'esport femení d'alt nivell.	3

	C.2.4.5	Formació des de la Fundació Esport Escolar als clubs per al civisme i els valors no sexistes i respectuosos en l'esport per fer-los arribar a entrenadors/es, famílies i esportistes.	7
	C.2.4.6	Nou grup de treball Dona i Esport dins del Consell Municipal de l'Esport.	1
	C.2.4.7	Premis Dona i Esport, amb la finalitat de donar visibilitat a les dones en l'àmbit esportiu.	3
	C.2.4.8	Publicació d'estudis Quadern Dones i Esport.	4
Avançar cap a la implantació d'un model coeducatiu a les escoles de la ciutat.	C.3.1.1	Propostes de millora del currículum escolar en continguts i veus des de la diversitat de gènere.	7
	C.3.1.2	Incorporació d'un grup de treball al Consell Escolar Municipal per tal de promoure la coeducació a la comunitat educativa.	1
	C.3.1.3	Consolidació i ampliació de la Xarxa d'escoles per la no discriminació.	1
	C.3.1.4	Suport a les escoles que promouen noves accions de Coeducació entre els seus infants i joves: projecte d'observacions al pati, escola del demà, suport educatiu a les famílies, formació integral a les Acàcies i a la Dovella.	3
	C.3.1.5	Foment del "Programa de suport educatiu a les famílies"(xerrades).	2
	C.3.1.6	Observacions al pati de les escoles amb perspectiva de gènere.	4
	C.3.1.7	Tallers de prevenció en relacions abusives: Parany de l'amor.	7
	C.3.1.8	Implementació del projecte de coeducació a les Escoles Bressol Municipals.	2
	C.3.1.9	Elaboració del "Protocol de prevenció i actuació de maltractaments i/o abusos sexuals infantils a les escoles bressol municipals de Barcelona" .	2
Reduir l'abandonament, el fracàs i l'absentisme escolar de nois i noies des d'una perspectiva interseccional.	C.3.2.1	Actuacions programades per a 2018 en el marc del Pla de Barris.	2
Lluitar contra el <i>bullying</i> i les relacions abusives en l'àmbit educatiu-comunitari.	C.3.3.1	Coordinació dels diferents programes municipals destinats a la prevenció de relacions abusives, sensibilització i formació en igualtat de gènere per tal de garantir intervencions més continuades i completes (p.e.: taller "Parany de l'amor", taller "Canviem-ho", projecte "Observacions als patis", recursos pedagògics del CIRD, Acord ciutadà per a una Barcelona lliure de violència masclista).	1
	C.3.3.2	1) Formació als diferents actors socials i educatius en prevenció de violència masclista, i 2) formació específica violència masclista en les xarxes digitals.	7
	C.3.3.3	Incorporació temes de <i>bullying</i> i les	6

		relacions abusives en la Comissió de treball de prevenció de violència	
	C.3.3.4	Continuació del programa "Tutoria entre iguals".	2
	C.3.3.5	Projecte (RE)Imagina't: concurs per a adolescents d'entre 14 i 18 anys que proposa l'elaboració d'un guió i un story-board per a un spot no sexista.	2
	C.3.3.6	Desplegament del Pla de Coeducació del Districte de Gràcia.	2
Aprofundir en el diagnòstic sobre les desigualtats de gènere en l'àmbit cultural de la ciutat.	C.4.1.1	Segregació per sexe de les dades de les actuacions que es realitzen en matèria cultural a la ciutat.	4
	C.4.1.2	Anàlisi i estudi de la programació cultural de l'Ajuntament de Barcelona des d'una perspectiva de gènere.	4
Potenciar la creació de les dones i amb perspectiva de gènere.	C.4.2.1	Impuls d'una programació paritària de les activitats culturals fent èmfasi en esdeveniments destacats de ciutat (La Mercè, cavalcada de Reis...)	2
	C.4.2.3	Disseny d'una oferta cultural als equipaments municipals lliure d'estereotips sexistes	2
	C.4.2.4	Incorporació de la perspectiva de gènere en els projectes de l'ICUB	6
	C.4.2.5	Recolzament de xarxes de creació cultural que visibilitzin i potenciïn la creació en femení.	5
	C.4.2.6	Impuls d'accions positives en aquells àmbits culturals on les dones estan subrepresentades.	5
	C.4.2.7	Impuls a la producció i difusió de les creacions de les dones i de les creacions que incorporin la perspectiva de gènere a través de la col·laboració d'aquestes creadores en espais i institucions artístiques i culturals, públiques i privades	5
	C.4.2.8	Continuació del Projecte Minerva de dones creadores	2
	C.4.2.9	Reforçament de la visibilitat de les dones a les produccions audiovisuals a través d'actuacions com el Cicle de Cinema de Dones	2
	C.4.2.10	Oferiment d'una formació artística dirigida a persones creadores sobre com incorporar la perspectiva de gènere en l'àmbit cultural	7
	C.4.2.11	Oferiment de formacions en igualtat de gènere a través de la creació cultural, per exemple a La Massana (en centres d'educació primària i secundària).	7
	C.4.2.12	Foment de la presència de les aportacions feministes i de les dones en premis, medalles i concursos culturals	6
	C.4.2.13	Premi Dones de Medalla al districte de Sarrià-Sant Gervasi	5
	C.4.2.14	Relats en Femení, Premi de Relats Curts	5

		convocat pel Centre Cívic Sagrada Família de l'Eixample	
	C.4.2.15	Web Sant Martí amb veu de Dona al districte de Sant Martí	5
Visibilitzar i reconèixer el treball i les aportacions de les dones al llarg de la història.	C.4.3.1	Introducció de tallers que visibilitzin l'aportació de les dones a la història en el marc de la Xarxa d'Escoles per la igualtat.	5
	C.4.3.2	Suport a les entitats de la ciutat que incorporin la perspectiva de gènere en projectes d'investigació i de recuperació de la memòria històrica (Projecte "Constructores de ciutat").	3
	C.4.3.3	Visibilització dels espais urbans vinculats a la Presó de les Corts i de Trinitat Vella (presons de dones).	5
	C.4.3.4	Recuperació de la memòria històrica a través de projectes específics a la presó de dones, al BORN CC, al Reial Monastir de Pedralbes, a l'Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona, a la maternitat de Les Corts, etc.	2
	C.4.3.5	Programa d'homenatge a Montserrat Roig.	2
	C.4.3.6	Reequilibri, en la mesura del possible, del Nomenclàtor de Barcelona donant absoluta prioritat a l'assignació de noms de dones als espais i carrers de la ciutat.	5
	C.4.3.7	Projecte Quanta guerra que es centra en la visibilització de les dones en la guerra civil al districte de Les Corts.	5
	C.4.3.8	Exposició itinerant Pepita Texidor i el seu món	5
	C.4.3.9	Promoció de la web de dones històriques del Districte de Gràcia	5
	C.4.3.10	Acte commemoració 80 aniversari de la Guerra Civil a Barcelona amb visualització de les dones. (any 2016)	5
	C.4.3.11	Realització del cicle "En moviment [s]. Dones de Barcelona. 40 anys i més. 1976-2016"	5
Incloure la perspectiva de gènere en el disseny i planificació de la política intercultural, de ciutadania i de gènere	C.5.1.1	Incorporació de la mirada intercultural als continguts de les activitats del Programa Canviem-ho, impulsat des del Servei d'Atenció a Homes per la promoció de relacions no violentes, els PIAD's, Abits, i altres serveis de gènere.	6
	C.5.1.2	Incorporació de la perspectiva de gènere en els continguts i treballs de la Xarxa Antirumors, del Pla contra la islamofòbia, de la estratègia del poble gitano i del Pla d'interculturalitat.	2
Impulsar programes socials, laborals i culturals que tinguin en compte la diversitat de les dones en funció del seu origen nacional i cultural.	C.5.2.1	Major coordinació i seguiment de casos, i creació d'una sistemàtica de treball entre els serveis d'atenció a dones com per exemple els PIADs i el SARA, i els d'atenció a persones migrades, com per exemple el SAIER.	1
	C.5.2.2	Reforç del projecte XEIX, amb dones	2

		migrades procedents de la Xina i el Pakistan.	
	C.5.2.3	Foment de projectes d'empoderament i participació sociopolítica de les dones gitanes.	2
Aprofundir en els criteris que permeten garantir l'equitat de gènere en l'accés a l'habitatge públic	C.6.1.1	Incorporació de la perspectiva de gènere en el nou Pla d'Habitatge de Barcelona.	2
	C.6.1.2	Exploració de la possibilitat de millorar els sistemes de baremació per tal que els criteris d'accés a l'habitatge públic incorporin la perspectiva de gènere.	6
	C.6.1.3	Continuació amb el Projecte d'Intervenció en Urgències Intermèdies i Inclusió Social, que proporciona un servei d'atenció a urgències a treballadores sexuals.	2
	C.6.1.4	Ampliació de la dotació d'habitatge públic i agilització del lliurament d'habitatge de llarga estada per a dones en situació de violència masclista o víctimes de tràfic amb finalitats d'explotació sexual i laboral.	3
	C.6.1.5	Promoció d'habitatges adaptats per a la gent gran i un parc de lloguer social per a la gent jove, prioritzant les especials situacions de vulnerabilitat de les dones d'aquests col·lectius.	3
	C.6.1.6	Impuls de la Incorporació de les situacions de violència masclista com a criteri d'adjudicació d'habitatges de lloguer per emergències socials.	6
	C.6.1.7	Exploració de la possibilitat d'establir accions positives per a dones en projectes de cessió d'habitatge a entitats de persones amb discapacitat i projectes de vida independents.	6
	C.6.1.8	Inclusió de la perspectiva de gènere en el reglament d'adjudicació de pisos d'emergència social.	2
	Promoure una millora de l'accés a l'habitatge privat explorant, si escau, noves formes d'accés.	C.6.2.1	Incorporació de la perspectiva de gènere en el projecte d'habitatge compartit via plataforma web per la gent gran.
C.6.2.2		Incorporació de la perspectiva de gènere al cens d'habitatge de la ciutat.	4
C.6.2.4		Incorporació del concepte d'accessibilitat universal a totes les actuacions de creació, rehabilitació i accés a l'habitatge.	6
C.6.2.5		Impuls del cohabitatge com a fórmula d'habitatge cooperatiu per a formes de convivència més col·lectives basades en l'autoorganització, compartir espais i serveis.	2
Millorar la incorporació de la perspectiva de gènere en el disseny de l'habitatge públic.		C.6.3.1	Avaluació, des d'una perspectiva de gènere, dels serveis i activitats complementàries que s'ofereixen en els habitatges tutelats per a gent gran
	C.6.3.2	Creació del Comitè d'Innovació en l'Habitatge amb la participació d'una persona experta en temes de gènere.	1
	C.6.3.3	Construcció i/o planificació d'habitatges	3

		no androcèntrics en les noves promocions d'habitatge públic (sostenibles amb ús d'energia renovable, escales i espais lluminosos, espais d'ús comunitari, de joc infantil, per reunions de la comunitat...)	
Crear un sistema de recollida de dades per conèixer el fenomen a la ciutat de manera periòdica i sistemàtica.	C.7.1.1	Crear un sistema unificat de recull i anàlisi de les dades de prevalença, àmbits i formes en què es manifesten les violències masclistes a la ciutat. Informar de les dades disponibles realitzant un informe bianual i difonent-la a la web del departament de Feminismes.	4
	C.7.1.2	Revisar i millorar el SIAS al llarg d'aquests 4 anys perquè reculli àmpliament tot el procés d'atenció i recuperació, incloent tots els serveis vinculats en aquests processos.	2
	C.7.1.3	Realització d'un mapa d'actius de la ciutat per tal de saber el conjunt d'actors socials i institucionals que estan intervenint en la resolució del problema i que disposen de dades relatives a prevalença, incidència i cobertura.	4
	C.7.1.4	Garantir la recollida i anàlisi de les dades de detecció i atenció per districtes i atenent a la diversitat de les dones per motius de diversitat funcional, edat, salut mental, i origen nacional i/o ètnic. Contribuir econòmicament també els propers anys a l'Enquesta de Victimització de Catalunya.	4
	C.7.1.5	Garantir que l'enquesta municipal de victimització o alguna altra enquesta de l'àmbit de la seguretat reculli dades sobre violència masclista de manera periòdica i en faci una anàlisi.	4
	C.7.1.6	Recollir dades sobre la prevalença dels matrimonis forçats, Mutilació Genital Femenina i del tràfic d'éssers humans amb fins d'explotació sexual a Barcelona, comptant amb tots els actors socials i institucionals de la ciutat que intervenen en aquests casos, com ara el sistema educatiu, sanitari, o policial entre altres.	4
Avaluar, revisar i millorar tot el sistema de detecció, atenció i recuperació de les dones, fills/es, infants i adolescents, en els quals té també un impacte la violència.	C.7.2.1	Reforç dels recursos humans i materials per a l'atenció al dispositiu municipal d'atenció per violència masclista: CSS, SARA, PIADs i SAH.	2
	C.7.2.2	Formació en perspectiva de gènere i especialització en violències masclistes dels equips professionals dels Centres de Serveis Socials, i de la Direcció de Feminismes i LGTBI.	7
	C.7.2.3	Posada en marxa de les millores en els criteris organitzatius del circuit per l'atenció bàsica en casos de violència masclista per afavorir una coordinació més eficaç entre PIAD, SARA, SAH i CSS, i reforçar el pressupost dedicat a la coordinació dels serveis.	1
	C.7.2.4	Establir un canvi en el model organitzatiu	2

	dels PIAD perquè proporcionin, en els casos previstos en el document Millores en el model d'atenció de violència masclista als serveis socials bàsics de l'Ajuntament de Barcelona, tractament psicològic a dones que viuen violència masclista, mitjançant l'especialització de les professionals, i perquè passin a desplegar tot un treball comunitari que permeti la coordinació i suport dels teixit social en la detecció i acompanyament a les dones.	
C.7.2.5	Impulsar plecs de contractació pública dels diferents recursos externalitzats que garanteixin un major valor a les aportacions tècniques i unes condicions laborals dignes a les treballadores.	2
C.7.2.6	Incloure en l'estudi sobre la viabilitat i pertinència de la municipalització de les externalitzacions de l'ajuntament els serveis contra la violència masclista.	4
C.7.2.7	Abordar i minimitzar l'estrès psicossocial entre els equips de professionals dels serveis d'atenció contra la violència masclista, proporcionant també el suport psicològic necessari.	6
C.7.2.8	Avaluació del Circuit Barcelona contra la violència masclista i establir les millores pertinents en base a les recomanacions de l'avaluació. Donar un nou impuls interinstitucional i de col·laboració.	4
C.7.2.9	Avenç en metodologies d'intervenció en l'atenció específica en funció de la diversitat sexual, els recursos econòmics, l'origen nacional i/o ètnic, la diversitat funcional, i l'edat, sense incórrer en la victimització múltiple en els processos d'atenció.	4
C.7.2.10	Incorporació de l'estratègia d'anàlisi conjunta de casos entre els PIADs, CSS i el SARA. Consolidació dels espais d'assessorament o interconsulta entre professionals per analitzar els casos i valorar el seu abordatge.	6
C.7.2.11	Avenç en el model d'intervenció amb dones migrades que no tenen papers.	2
C.7.2.12	Definició de millores en els mecanismes de detecció i atenció de la violència masclista que viuen les dones grans de manera coordinada i comptant amb l'assessorament de les entitats de gent gran de la ciutat.	2
C.7.2.13	Elaboració d'un protocol de dol de ciutat, definit conjuntament amb els moviments feministes de la ciutat que permeti visibilitzar el rebuig institucional de manera sistemàtica i ferma davant el femicidi o intent de femicidi i coordinar els diferents actors institucionals implicats i tota l'atenció individual, familiar i comunitària necessària.	2
C.7.2.14	Augment del nombre de places d'acollida per a dones i fills/es víctimes de violència	2

	masclista.	
C.7.2.15	Revisió dels criteris d'accés a pisos de protecció social per augmentar la cobertura en casos que tradicionalment han quedat exclosos, informant a les dones de les possibilitats d'accés.	2
C.7.2.16	Impuls de la inclusió de protocols contra les violències masclistes a les empreses, tant les públiques com amb les contractades per l'Ajuntament. I garantia de l'atenció especialitzada a les violències en aquest àmbit en els diferents serveis municipals.	2
C.7.2.17	Reforç i impuls de nous projectes de formació ocupacional i d'inserció laboral per les dones que viuen o surten de qualsevol situació de violència masclista.	7
C.7.2.18	Augment de la coordinació i el suport a les entitats socials pel treball imprescindible i complementari als serveis públics que realitzen d'atenció i acompanyament a les dones i als infants i adolescents en situacions de violència.	1
C.7.2.19	Enfortiment del treball comunitari dels PIADs, la informació i assessorament a les persones de l'entorn de les dones pel que fa al seu rol en les situacions de detecció de violència masclista.	8
C.7.2.20	Inici d'un grup de treball per revisar i millorar el model d'atenció a la infància i adolescència víctimes de violències masclistes.	1
C.7.2.21	Definició de criteris per la detecció i l'exploració en el tractament dels infants i els/les adolescents, mitjançant la coordinació i el treball en xarxa en l'atenció entre els CSS i el SARA.	2
C.7.2.22	Avenç en un procediment de seguiment a mig i llarg termini dels infants i els/les adolescents que hagin estat víctimes de violència masclista per assegurar la seva total recuperació.	2
C.7.2.23	Garantia, des del treball comunitari dels PIADs, i amb major formació al professorat, monitors de lleure i altres actors clau, una millor detecció de les violències masclistes que puguin viure els infants i els/les adolescents.	2
C.7.2.24	Reforç dels mecanismes de seguiment des de les escoles, centres oberts i entitats de lleure amb aquells infants i adolescents que s'hagi detectat que viuen situacions de violència masclista.	1
C.7.2.25	Establiment d'un diàleg amb la judicatura de Barcelona per assolir millores en els processos judicials evitant la doble victimització de les dones (revictimització) per obrir espais d'interlocució, coneixement mutu i treball conjunt d'anàlisi de les situacions, i col·laborar en la formació de l'estament judicial en el procés de les dones.	1

	C.7.2.26	Impuls i recolzament dels projectes d'acompanyament en el procés judicial, en el que les entitats de dones realitzin un acompanyament qualificat, informant a les dones i vinculant-les a la xarxa d'atenció.	2
	C.7.2.27	Personació com a acusació particular en els procediments penals en el cas de lesions greus, d'assassinat o temptativa d'homicidi de la dona, coordinant amb altres administracions els procediments per aconseguir el consentiment de les famílies.	2
	C.7.2.29	Millora dels protocols d'atenció i recuperació de les dones i adolescents que han viscut agressions i assetjament sexual, i impuls del seu abordatge en col·laboració amb altres actors.	2
	C.7.2.30	Obertura de dues línies d'intervenció, una en matèria de matrimonis forçats i una altra en matèria de casos de mutilació genital femenina, comptant amb tots els actors socials i institucionals de la ciutat que han impulsat alguna línia d'actuació o que poden fer-ho a mig i llarg termini, com ara el sistema educatiu, sanitari, el teixit associatiu, entre d'altres.	2
	C.7.2.31	Creació de la Unitat contra el Tràfic d'Éssers Humans (UTEH).	1
	C.7.2.32	Creació d'indicadors de detecció de víctimes de tràfic d'éssers humans amb fins d'explotació sexual (TEH-ES).	4
	C.7.2.33	Creació de la taula interinstitucional de lluita contra el tràfic d'éssers humans.	1
Impulsar la política de prevenció de les violències masclistes a la ciutat.	C.7.3.1	Definir una estratègia de ciutat de prevenció contra el sexisme.	2
	C.7.3.2	Desenvolupar la campanya de ciutat Barcelona Antimasclista.	5
	C.7.3.3	Actuacions per avançar cap a una estratègia compartida de prevenció.	2
	C.7.3.4	Actualitzar i impulsar l'Acord Ciutadà per una Barcelona lliure de violència vers les dones perquè esdevingui un espai de participació potent, de cooperació públic-privada i d'acció conjunta entre institucions i organitzacions de la ciutat que treballen per construir una Barcelona lliure de violència masclista.	8
	C.7.3.6	Posada en marxa de mesures per prevenir i abordar les violències masclistes entre el jovent a les xarxes socials i via telèfon mòbil.	2
	C.7.3.7	Definició i desplegament de línies d'intervenció i protocols de resolució de conflictes per la prevenció de les violències masclistes en espais esportius, de lleure i activitats extraescolars, i altres espais comunitaris.	2

	C.7.3.8	Desenvolupament en els diferents centres juvenils de la ciutat de programes d'educació afectivo-sexual i de prevenció de les violències masclistes on es treballi per la igualtat real i efectiva, amb una perspectiva feminista i no criminalitzadora de les opcions sexuals i identitats diverses, i on es proporcionin informació sobre els mètodes anticonceptius no agressius.	2
	C.7.3.9	Formació dels diferents actors socials i educatius en la prevenció de la violència masclista, amb una formació específica sobre el comportament de la violència masclista a través de les xarxes digitals.	7
	C.7.3.10	Impulsar una sèrie de campanyes durant el mandat: de lluita contra les violències masclistes, per unes festes lliures de violències masclistes involucrant a les entitats de la ciutat i als actors de l'oci diürn i nocturn de la ciutat, per conscienciar sobre els efectes del model de relacions sexo-afectives que tinguin com a població diana als i les joves, de joguines no sexistes, i de conscienciació i prevenció del <i>bullying</i> masclista i sexista a dones joves i pertanyents als col·lectius LGTBI i als centres d'ensenyament i formació.	5
	C.7.3.11	Establiment de convenis i clàusules amb els mitjans de comunicació que reben fons de l'Ajuntament per tal que intensifiquin la seva incidència en la prevenció del sexisme i assumeixin les recomanacions pel tractament de la violència masclista en els mitjans de comunicació.	2
	C.7.3.12	Garantia que la comunicació de l'Ajuntament (xarxes socials, webs, etc.) assumeixi la lluita contra el masclisme.	5
	C.7.3.13	Garantia que en els espais de titularitat i propietat pública, especialment a l'espai públic i al Metro de Barcelona, no es cedeixin espais per a anuncis publicitaris amb contingut sexista ni que fomentin la discriminació per motius de gènere o orientació sexual.	5
	C.7.3.14	Implementar accions de formació, i protocols de sensibilització prevenció i atenció envers la violència masclista a les festes de ciutat, i a les festes de barri dels 10 Districtes.	2
	C.7.3.15	Creació d'un espai de coordinació contra la violència vers les dones que exerceixen la prostitució a la via pública.	1
	C.7.3.16	Implementar accions de formació, sensibilització/informació, detecció i d'atenció a situacions de violències sexuals i sexistes en grans esdeveniments musicals de ciutat i en zones d'oci nocturn intensiu (estands i altres fórmules).	2
Fomentar el lideratge de les	C.8.1.1	Inclusió de la perspectiva de gènere en la	1

dones i l'equitat de gènere en les xarxes internacionals i en la cooperació bilateral.		participació municipal en xarxes internacionals (Eurocities, Ciutats i Governos Locals Units, Medcités o Ciutats Educadores), en especial la Xarxa de Dones de Metròpolis, per donar suport xarxes dones del sud i per posar en contacte xarxes de nord-sud.	
	C.8.1.2	Col·laboració amb institucions internacionals amb seu a la ciutat per tal que incorporin objectius per a la igualtat de gènere en els seus convenis.	1
	C.8.1.3	Incorporació de la perspectiva de gènere en els projectes que l'Ajuntament executa de forma directa en els àmbits susceptibles, particularment la selecció dels objectius prioritars, la selecció de contraparts locals i metropolitanes en la metodologia del projecte.	2
	C.8.1.4	Abordatge les desigualtats de gènere en els projectes de ciutat a ciutat (cooperació directe).	2
	C.8.1.5	Visibilització i promoció de bones pràctiques en polítiques urbanes, metropolitanes amb visió de gènere.	2
Avançar en els objectius de desenvolupament sostenible.			
Reforç de la perspectiva de gènere en projectes subvencionats i en projectes amb entitats locals.	C.8.3.1	Inclusió de clàusules de gènere en les convocatòries de cooperació.	3
	C.8.3.2	Desenvolupament d'eines per mesurar la incorporació de la variable gènere en els projectes subvencionats.	6
	C.8.3.3	Promoció dels drets fonamentals del col·lectiu LGTBI i reforç de les capacitats productives amb un enfocament especial de gènere.	5
	C.8.3.4	Reforç de la línia de subvencions a entitats dedicades al projectes de coeducació i de prevenció de la violència de gènere.	3
	C.8.3.5	Consolidació de les línies específiques per dones en els projectes de desenvolupament.	3
	C.8.3.6	Modificació dels formularis de sol·licitud per tal d'assegurar que els projectes subvencionats posen l'èmfasi en els canvis reals que produeixen les accions, i en l'impacte en la transformació de valors, actituds i pràctiques.	6
	C.8.3.7	Promoció de la creació de grups de treball a partir de la identificació d'eixos temàtics per establir sinèrgies entre entitats que treballen en àmbits diversos, amb la finalitat de garantir la inclusió de la perspectiva de gènere en les seves activitats.	8
	C.8.3.8	Impartició formacions en matèria de gènere adreçades a les ONGs.	7

Eix D. Barris habitables i inclusius

Objectiu	Codi actuació	Actuació	Tipologia intervenció
Promocionar la sostenibilitat des d'una perspectiva de gènere.	D.1.1.1	Incorporació de la perspectiva de gènere a plans de l'àrea d'Ecologia Urbana.	2
	D.1.1.2	Revisió del model de recollida de residus incloent les necessitats, opinions, coneixements i propostes de les dones	8
Impulsar un model de ciutat que respongui a les necessitats i experiències de la vida quotidiana.	D.1.2.1	Incorporació de la perspectiva de gènere en el protocol dels REPs.	2
	D.1.2.2	Incorporació de la perspectiva de gènere en la memòria social dels projectes urbanístics específics.	6
	D.1.2.3	Realització de processos participatius en processos de creació i remodelació urbana amb perspectiva de gènere.	8
	D.1.2.4	Aprovació d'una Mesura de govern sobre disseny i ordenament de l'espai urbà amb perspectiva de gènere.	2
	D.1.2.5	Anàlisi i propostes per integrar la perspectiva de gènere en els camins escolars.	4
	D.1.2.6	Incorporació de la perspectiva de gènere en el disseny de les Super Illes.	2
	D.1.2.7	Realització de marxes exploratòries amb perspectiva de gènere.	8
	D.1.2.8	Continuació en el treball a l'espai de la Colònia Castells del Districte de les Corts per incorporar la perspectiva de gènere en la transformació urbanística.	6
	D.1.2.9	Continuació en la implementació de la perspectiva de gènere al treball en el barri de Vallcarca	6
	D.1.2.10	Revisió dels protocols de reallotjament amb perspectiva de gènere	6
Abordar l'acció contra la gentrificació des d'una perspectiva de gènere.	D.1.3.1	Realització d'estudis de la realitat dels barris on aquest fenomen està tenint més impacte (el Born, el Raval, el Gòtic o la Barceloneta) amb perspectiva interseccional.	4
Incorporar la perspectiva de gènere en els instruments d'informació de les polítiques de mobilitat a la ciutat.	D.2.1.1	Anàlisi i propostes perquè l'Enquesta de Mobilitat en Dia Feiner incorpori la perspectiva de gènere i contempli les diferents pautes de mobilitat locals i metropolitanes d'homes i dones.	6
Incorporar la perspectiva de gènere en els instruments de planificació de les polítiques de la mobilitat de la ciutat.	D.2.2.1	Incorporació de la perspectiva de gènere al Pla de Mobilitat Urbana (PMU) de Barcelona (2013-2018).	2
	D.2.2.2	Incorporació de la perspectiva de gènere en el disseny dels Plans de Mobilitat de districte.	2
	D.2.2.3	Incorporació de la perspectiva de gènere	6

		en el disseny del nou Pla de Mobilitat que s'ha d'aprovar el 2018	
	D.2.2.4	Desplegament i funcionament del bus barri en cap de setmana i festius	2
	D.2.2.5	Implementació d'accions per avançar cap a la implementació de la Nova Xarxa Bus.	1
	D.2.2.6	Anàlisi i proposta d'indicadors i continguts a incorporar per tal de millorar l'apartat de gènere dels Informes de Mobilitat Generada	4
	D.2.2.7	Incorporació de la perspectiva de gènere en el suport a plans de desplaçament d'empreses i polígons industrials; així com en el propi pla de desplaçament de l'Ajuntament de Barcelona	6
Millorar la resposta a les violències masclistes des de les polítiques de seguretat i des de la Guàrdia Urbana.	D.3.1.1	Participació activa en els procediments coordinats per garantir els drets de les dones víctimes de tràfic d'éssers humans amb fins d'explotació sexual: circuit, formació als actors implicats en la intervenció, instruments de protecció a la víctima, etc.	1
	D.3.1.2	Espais de coordinació i treball per a la prevenció i l'abordatge de la violència masclista comunitària.	1
	D.3.1.3	Diàleg amb la Judicatura de Barcelona des del Govern Municipal per assolir millores en els processos judicials evitant la doble victimització de les dones (revictimització).	1
	D.3.1.4	Formació en prevenció i atenció al personal de seguretat contra la violència masclista i LGTBI	7
Millorar la percepció de seguretat i empoderament per part de les dones a l'espai públic.	D.3.2.1	Establiment d'un conveni intermunicipal per a una estratègia conjunta de tractament amb visió de gènere de la seguretat en l'espai públic.	1
	D.3.2.2	Reconeixement, visibilització i intercanvi de bones pràctiques sobre seguretat en l'espai públic amb visió de gènere	5
	D.3.2.3	Participació en el Programa Safe Cities	2
	D.3.2.4	Participació activa en l'estratègia municipal de prevenció contra el sexisme en els diferents àmbits de la vida social i comunitària	2
	D.3.2.5	Accions de sensibilització i prevenció de l'assetjament en l'espai públic.	5
	D.3.2.6	Explotació de l'Enquesta de Victimització amb perspectiva de gènere	4
	D.3.2.7	Protocol amb el cos de Mossos d'Esquadra per sistematitzar el lliurament periòdic de les dades sobre el sexe de les persones denunciants. Dades que s'incorporen a la informació pública d'indicadors de seguretat de l'Anuari Estadístic de la ciutat	4
	D.3.2.8	Variable sexe en el telèfon d'atenció ciutadania de la Guàrdia Urbana de Barcelona (GUB) (092)	4
	D.3.2.9	Conveni entre Direcció de Serveis de	1

		Prevenió i el Departament de Psicologia Social de la Universitat de Barcelona per aprofundir en l'anàlisi de l'espai públic urbà	
	D.3.2.10	Incorporació de la perspectiva de gènere en la metodologia per la resolució de conflictes en les actuacions de la GUB	6
	D.3.2.11	Incorporació de la perspectiva de gènere a la Comissió de Seguretat a l'Espai Públic	6